

Eesti import arengumaadest ja arengumaade probleemid kaupade tootmisel

Impordi statistika osa

Sisukord

Sissejuhatus	3
1 Metoodika ja andmed.....	4
1.1 Arengumaade määratlus	4
1.2 Impordi statistika.....	4
2 Ülevaade Eesti impordist arengumaadest.....	6
2.1 Import jaotiste lõikes	6
2.2 Import riikide lõikes.....	7
2.3 Import kaubagruppide lõikes.....	8
2.3.1 Jaotis XII (jalatsid...) kaubagruppide ja riikide seosed	9
2.3.2 Jaotis XI (tekstiil...) kaubagruppide ja riikide seosed	11
2.3.3 Jaotise VIII (nahktooted ...) kaubagruppide ja riikide seosed.....	15
2.3.4 Jaotise XX (mänguasjad...) kaubagruppide ja riikide seosed.....	17
2.3.5 Jaotis XVI (masinad...) kaubagruppide ja riikide seosed.....	19
2.4 Eestisse sisse toodavad suuremad kaubaartiklid lähtuvalt valitud arengumaadest	20
2.4.1 Hiina.....	20
2.4.2 Türgi.....	23
2.4.3 Bangladesh	25
2.4.4 India	25
2.4.5 Pakistan.....	27
2.4.6 Tai	28
Kokkuvõte.....	30
Lisa 1. WB arengumaade nimekiri.....	31
Lisa 2. Kaupade nomenklatuuri jaotised ja 2-kohalised kaubagrupid.....	32
Lisa 3. Import jaotiste lõikes.....	35
Lisa 4. Import kaubagruppide lõikes (KN 2-kohaline kood).....	37

Sissejuhatus

Arengumaadest imporditakse Eestisse otse või kaudselt läbi teiste riikide palju kaupu, kuna seal on tootmiseks vajalikud ressursid või tootmine ise odavam. Arengumaades toodetavate kaupade odav hind on seotud mitmetel juhtudel aga negatiivsete mõjudega selle maa rahvale ja keskkonnale - näiteks tervistkahjustavates töötingimustes töötamine, keskkonda saastaval viisil tootmine jms. Arenenud riigid impordivad arengumaadest ka kaupu, mille sellistel tingimustel tootmine arenenud riigis endas oleks kas kehtivate regulatsioonide või ühiskondliku kokkuleppe tõttu välistatud.

Uuringu eesmärgiks on kaardistada Eesti impordi seosed arengumaadega ning seeläbi anda ülevaade, millistesse arengumaade probleemidesse Eesti inimesed oma tarbimisega potentsiaalselt panustavad. Analüüsi eesmärgiks on:

1. kaardistada Eesti import arengumaadest sellisel määral nagu olemasoleva statistika põhjal võimalik ning
2. varasemate uuringute põhjal tuua välja riigiti ühiskondlikud ja keskkonna probleemid, mis seonduvad valitud arengumaade suuremate impordiartiklitega.

Käesoleva vahearuande puhul on tegu esimese eesmärgi punktiga, kus kaardistatakse Eesti import arengumaadest nii jaotiste, kaubagruppide, alamgruppide (4-kohalised koodid) kui ka päritoluriikide põhjal. Selleks kasutatakse Statistikaameti andmebaasi, kus lähtutakse Eestisse imporditavatest kaupadest päritoluriigi seisukohast. Lähemalt uuritakse viite riiki, millest Eesti enim impordib ning mille puhul on põhjust eeldada, et sealt importides panustame erinevatesse probleemidesse. Probleemsed riigid põhinevad U.S. Department Of Labor uuringul, mis kaardistas lapstööjõudu kasutavad tootmisvaldkonnad ja riigid.

Uuringu tellijaks on MTÜ Arengukoostöö Ümarlaud.

Uuringu tegemist rahastas Euroopa Komisjon.

1 Metoodika ja andmed

1.1 Arengumaade määratlus

Ühtset arengumaade määratlust pole olemas, erinevad uurijad ja organisatsioonid lähtuvad erinevatest kriteeriumitest. Rahvusvahelised organisatsioonid nagu Rahvusvaheline Valuutafond (*International Monetary Foundation* – IMF) ja Ühinenud Rahvaste Organisatsioon (ÜRO) koostavad nimekirju arengumaadest ja vähim arenenud maadest, mis pole omavahel üks-ühele ei kattu.

Uuringus kasutame Maailmapanga (*World Bank* - WB) koostatavat ja regulaarselt uuendatavat nimekirja arengumaadest, sest ÜRO koostatud maade nimekiri hõlmab vähem riike, sisaldades ainult ÜRO poolt regulaarselt jälgitavaid maid¹. WB klassifikatsioon põhineb eelkõige rahvuslikul kogusissetulekul (*gross national income* – GNI) ja sellest lähtuvalt määratleme arengumaadena need riigid, mis on WB poolt klassifitseeritud madala või keskmise sissetulekuga riikideks. WB määratleb arengumaa kui riigi, mille elanikest enamik elavad oluliselt väiksemate rahaliste vahenditega, oluliselt väiksema hulga avalike teenustega kui rahvastik kõrgelt arenenud industrialiseeritud maades². WB andmetel elab 5 miljonit maailma 6 miljonist elanikust arengumaades, kus sissetulek on tavaliselt alla 2\$ päevas (1,84 eurot).

Nagu öeldud sisaldavad erinevad nimekirjad erinevaid riike. Nt ei sisalda WB nimekiri Iisraeli, samas kui ÜRO nimekiri seda sisaldab. ÜRO arengumaade nimekiri ei sisalda aga Euroopa riike, mistõttu seal pole nt Valgevenet ja Ukrainat. Antud uuringus kasutatav arengumaade nimekiri on toodud uuringu lisas 1. Seda arengumaade nimekirja kasutatakse Eesti impordi statistika jaotamisel gruppidesse. Ülejäänud riike, mida nimekirjas ei ole määratletakse kategooriaga „muud riigid“.

1.2 Impordi statistika

Eesti impordi andmed kaubagruppide ja riikide lõikes esitatakse Statistikaameti andmebaasist³. Tabelis esitatakse kaupade import nii päritolumaa kui saatjamaa järgi. Antud juhul kasutame informatsiooni päritolumaa kohta ja 2014. aasta andmeid impordi väärtuse kohta⁴.

Kaubagrupid on andmetes esitatud kaupade kombineeritud nomenklatuuri⁵ (KN) 4-kohalise koodi tasemel. Kombineeritud nomenklatuur jaguneb 22 jaotiseks ja 99 kaubagrupiks. Analüüsis kasutatakse erineva taseme kaupade grupeerimist (jaotis, kaubagrupp või 4-kohaline kood ehk alamgrupp) vastavalt kaubagruppide määratlusele varasemates uuringutes, milles on kajastatud arengumaade seoseid lapstööjõuga (U.S. Department Of Labor, 2010⁶). Kõikide impordi statistika arvestuste jaoks kasutatakse kaubagruppide 4-kohalise koodi (alamgruppide) tabelit, selle põhjal arvestatakse ka 2-kohalised koodid

¹ UN kõige viimane arengumaade klassifikatsioon sisaldab 107 arengumaad (UN 2015:140) samas kui WB klassifikatsioon sisaldab 127 riiki kui arengumaad. WB klassifikatsioonis kajastatakse 188 WB liikmesriiki ja lisaks 36 riiki, mille elanike arv on enam kui 30 tuhat inimest.

<https://datahelpdesk.worldbank.org/knowledgebase/articles/378834-how-does-the-world-bank-classify-countries>

² WB FAQ Q. What is a developing country?

<http://web.worldbank.org/WBSITE/EXTERNAL/EXTSITETOOLS/0,,contentMDK:20147486~menuPK:344190~pagePK:98400~piPK:98424~theSitePK:95474,00.html#1>

³ Tabel VK200: kaupade eksport ja import kaubakoodi (kn 4-kohaline kood) ja riigi järgi http://pub.stat.ee/px-web.2001/dialog/varval.asp?ma=VK200&ti=KAUPADE+EKSPORT+JA+IMPORT+KAUBAKOODI+%28KN+4%2DKOHALINE+KOOD%29+JA+RIIGI+J%C4RGI&path=../database/Majandus/25Valiskaubandus/03Valiskaubandus_alates_2004/&search=VK200&lang=2

⁴ Impordi väärtus esitatakse CIF (*cost, insurance and freight*) hindades ehk hindades importija maa piiril, sisaldades muu hulgas kindlustuse ja transpordi kulusid riigipiirini.

⁵ Statistikaamet, kombineeritud nomenklatuur <http://www.stat.ee/15784>

⁶ U.S. Department Of Labor. List of Goods Produced By Child Labor or Forced Labor, 2010. <http://www.dol.gov/ilab/reports/child-labor/list-of-goods/>

(kaubagrupid) ja jaotised. Kuna 4-kohaline kood on määratud väiksemale osale kaupadest, kui 2-kohaline kood, siis ei lange siin kasutatav impordi näitaja kokku kogu impordi näitajaga 2014. aastal⁷. 4-kohalise kaupade koodiga tabelis on eristatud import päritolumaa järgi ja seetõttu kasutataksegi just seda tabelit sh kõrgema taseme kaubagruppide leidmiseks.

Impordi statistika sisaldab nii Eestisse lõpptarbimiseks toodud kaupa, vahetarbimises kasutatavat kaupa kui ka kaupade sissevedu välismaale edasimüügiks, taasväljaveo kohustusega ajutist sissevedu töötlemise eesmärgil ning taassissevedu pärast töötlemist väljaspool Eestit. See ei hõlma transiiti ega teenuseid. Eesti import jagunes 2014. a selliselt, et⁸:

- 56% oli vahetarbimine ehk kasutatakse tootmise sisendina,
- 15% oli kapitalikaubad, mis on tootmiseks vajalikud masinad ja seadmed ning
- 22% oli lõpptarbimiseks sisse toodud kaubad.

Osa Eestisse toodavatest kaupadest eksporditakse kas otse või ümbertöödeldult, mistõttu kogu sisse toodavat kaupa ei tarbi Eesti inimesed. Kuna ekspordi pole võimalik kaubagrupi ja impordimaa detailsusega seostada, siis ei ole võimalik teada saada, milline osa arengumaadest toodetud kaupadest Eestis tarbitakse ja milline viiakse välja. Seega kajastab analüüs Eestisse sisseveetavate kaupade seost arengumaadega laiemalt ehk mitte ainult lõpptarbijate tarbitavate kaupade näol, aga ka tootjate sisendina kasutatavaid tooteid ja materjale ning Eestist lõpuks välja viidavaid tooteid.

Statistikaameti mõistete selgituse kohaselt on saatjariik maa, kust kaup on vahetult saadetud ja päritolumaa riik, kus kaup on toodetud. Uuringus kasutame impordi päritolumaa järgi. Kuigi see peaks kajastama tootjamaad, siis andmetesse süvenedes ilmneb, et statistika ei ole väga täpne. Näiteks Eesti riisi impordist 17% tuleb päritolumaa järgi Saksamaalt ja 8% Lätist, kus tõenäoliselt siiski see riis pole kasvanud. Päritolumaa märgitakse statistikas imporditajate poolt ning Statistikaamet seda täpselt ei kontrolli, eriti väiksemate kaubagruppide osas. Lisaks sellele on tootjamaad keeruline defineerida, kui kaubad koosnevad erinevatest riikidest imporditud sisenditest, mis pannakse kokku ühes riigis. Seetõttu on näiteks arenenud riikidest imporditavate elektroonikakaupade seas ka muuhulgas osaliselt arengumaadest imporditud sisendeid. Seega, kui esitada statistika põhjal info Eesti impordi kohta arengumaadest, siis lisaks fikseeritule on kaudselt mõju arengumaadele ka impordi osas, mis on komplekteeritud, pakendatud või ümber töödeldud küll arenenud maades, kuid sisaldavad arengumaades toodetud komponente (nä teise ringi mõjud).

---

⁷ Kogu import Eestisse oli 2014. aastal 13,8 mlrd eurot, kuid ligi ühe mlrd jagu kaupu pole 4-kohalise koodi tasemel märgitud. Seetõttu on 4-kohalise koodiga kaupade tabeli põhjal kogu impordi suurus 12,6 mlrd. Kauba jaotiste kaupa ulatuvad erinevused V jaotise (mineraalsed tooted) tegelikus impordis ja 4-kohalise kaupade koodiga märgitud impordis 1%-st kuni XX jaotise korral (muud tööstustooted) 18%-ni.

⁸ Statistikaamet, tabel VK095: väliskaubandus --- aasta, kaubavoog, kaup (ras/mpk) ning kuu. Import 2014. aastal. Muu kategooria (mootoribensiin, sõidua autod, mujal spetsifitseerimata kaubad) moodustas impordist 2014. aastal 8%.

2 Ülevaade Eesti impordist arengumaadest

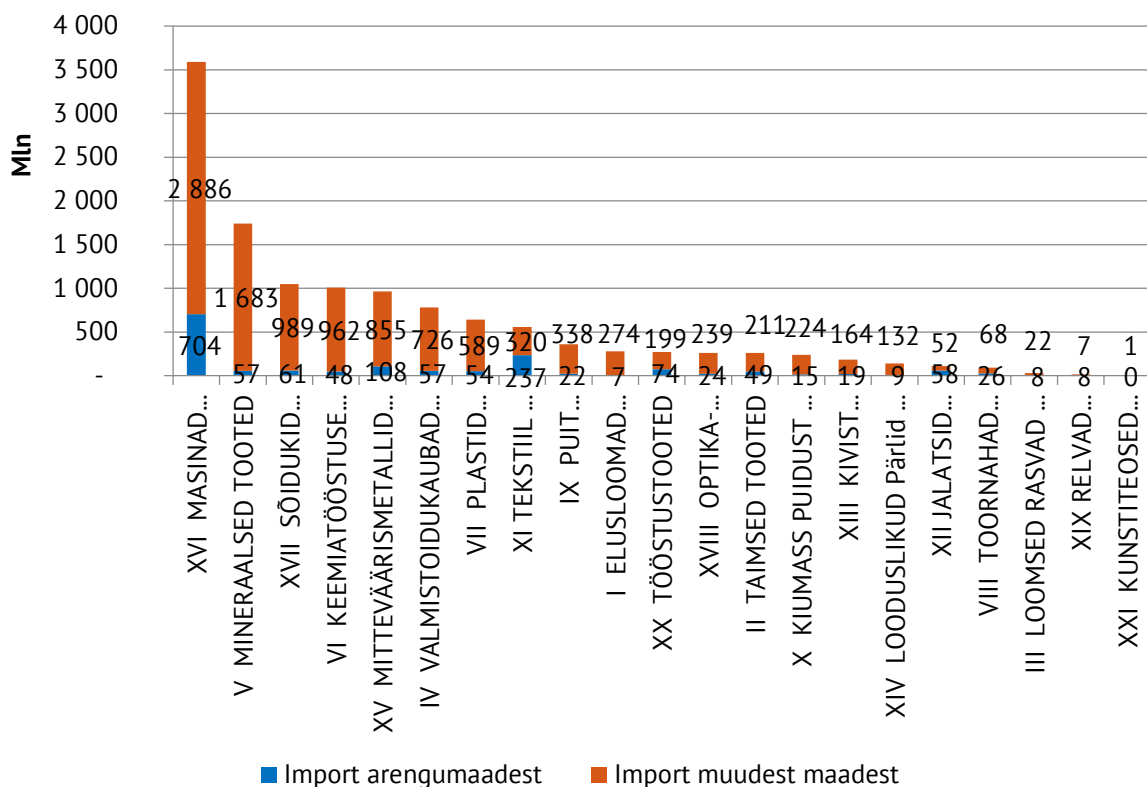
Statistikaameti KN 4-kohalise klassifikatsiooni täpsusega toodi erinevaid kaupu Eestisse 2014. aastal 12,6 mlrd euro väärtuses. Arenguriikide osakaal on sellest vaid 13% (1,65 mlrd eurot). Järgnevalt vaatame Eestisse imporditavaid kaupu jaotiste lõikes.

2.1 Import jaotiste lõikes

Suurimad impordiartiklid Eestisse on masinad ja mehaanilised seadmed (XVI jaotisest), mille koguimport on 3,6 mlrd, sellele järgnevad mineraalsed tooted (jaotis V) 1,7 mlrd. Ülejäänud kaupade jaotiste koguimport Eestisse on ligi üks miljard.

Arengumaadest imporditi Eestisse 2014. aastal enam kui 100 mln euro eest kaupu järgnevate jaotiste lõikes (vt Joonis 1):

- masinad ja mehaanilised seadmed; elektriseadmed; nende osad; helisalvestus- ja taasesitusseadmed, telepildi ja -heli salvestus- ja taasesitusseadmed, nende osad ja tarvikud (jaotis XVI). Need tooted moodustavad suurima osa Eesti impordist ja ka arengumaadest imporditavatest kaupadest moodustab see suurima osa, s.o 704 mln eurot.
- tekstiil ja tekstiiltooted (jaotis XI), import arengumaadest 237 mln euro eest.
- mitteväärismetallid ja nendest valmistatud tooted (jaotis XV), import arengumaadest 108 mln euro eest.

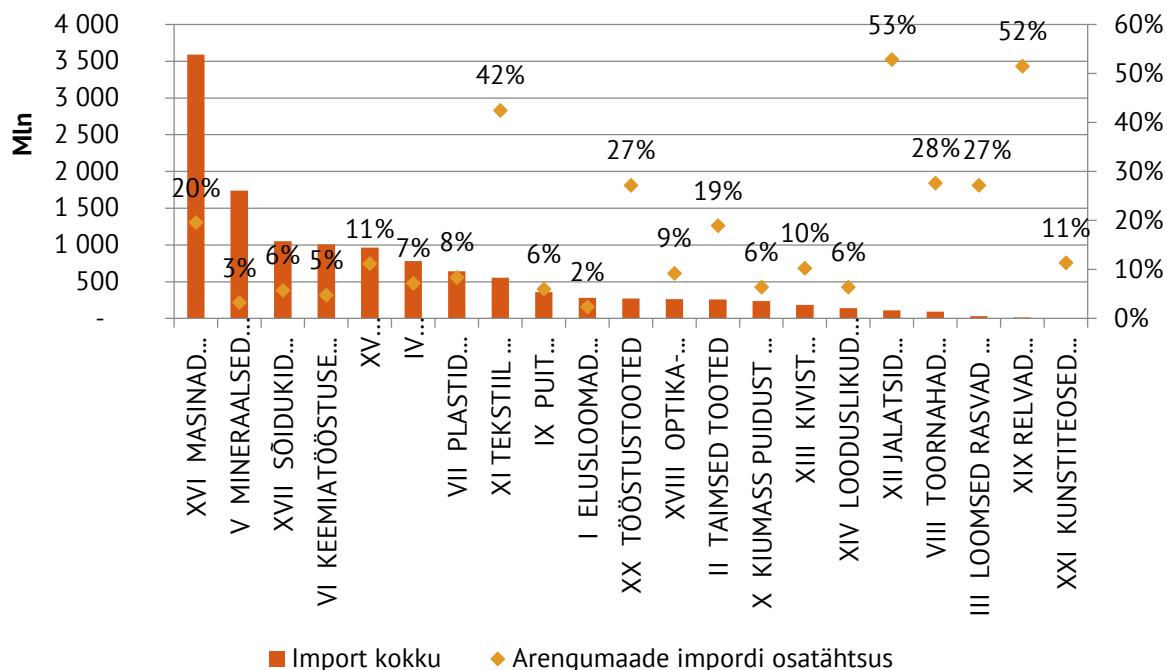
Joonis 1. Import Eestisse 2014. aastal kaupade päritolu riigi järgi (mln eurot)

Allikas: Statistikaameti andmebaas, tabel VK200: Kaupade eksport ja Import kaubakoodi (KN 4-kohaline kood) ja riigi järgi, autorite arvutused

Arengumaadest imporditavate kaubagruppide suurem osatähtsus ei lange aga kokku absoluutsumma järgi suurimate impordiartiklitega. Kui võrrelda üleüldist impordi summat ja seda, kui suure osa sellest

moodustab import arengumaadest, siis suurimad toodete jaotised, mille puhul **enam kui kolmandik** tuleb arengumaadest on:

- relvad ja laskemoon; nende osad ja tarvikud (jaotis XIX), millest 52% tuli arengumaadest
- jalatsid, peakatted, vihma- ja päevavarjud, jalutuskepid, istmega jalutuskepid; piitsad, ratsapiitsad ja nende osad; töödeldud suled ja sulgedest tooted; tehislilled; tooted juustest (jaotis XII), millest 53% tuli arengumaadest
- tekstiil ja tekstiilitooted (jaotis XI), millest 42% tuli arengumaadest.

Joonis 2. Import Eestisse (mln eurot, vasak skaala) ja impordi osatähtsus arengumaadest (% , parem skaala) 2014. a
 Allikas: Statistikaameti andmebaas, tabel VK200: Kaupade eksport ja Import kaubakoodi (KN 4-kohaline kood) ja riigi järgi, autorite arvutused

Jättes kõrvale asjaolu, et erinevatest kaupade jaotistest osa läheb vahetoodanguks ja uuesti ekspordiks, on nende kaupade osas suurem tõenäosus, et tarbija kasutab arengumaadest osaliselt või tervikuna pärit kaupa. Näiteks jaotis XII (jalatsid...) korral on iga teine toode pärit arengumaadest. Lisaks sellele võib ka arenenud maadest olev toode olla valmistatud osaliselt või täielikult arengumaades, seega on selliste kaupade ostmisel veelgi suurem tõenäosus kui iga teise toote korral, et tootesse on panustanud arengumaades elavad inimesed.

2.2 Import riikide lõikes

2014. aastal imporditi Eestisse kaupu 97-st WB arengumaade nimekirjas olevast riigist. Toote päritolumaa järgi imporditakse arengumaadest enim Eestisse Hiinast, kust tuli 58% arengumaade impordist (kokku 961 mln euro eest) ning 8% kogu Eesti impordist. Järgmised riigid olid importijatena palju väiksema tähtsusega – Türgi, Valgevene, Ukraina. Nende osatähtsus arengumaade impordist oli ligi 5% (70-91 mln eurot) ja Eesti kogu impordist alla 1%. Vaatamata sellele, et suuremal osal arenguriikidest on suhteliselt väike tähtsus Eesti koguimpordis, võib olla üksikute tootegruppide kaupa nende osatähtsus suur.

Tabel 1. Import arengumaadest, mille import päritolumaa järgi oli suurem kui 1 mln eurot 2014. a (eurodes)

Riik	Import	Riik	Import	Riik	Import
Hiina	961 070 239	Lõuna-Aafrika	19 462 304	Ecuador	3 627 400
Türgi	91 213 091	Mehhiko	18 181 870	Dominikaani Vabariik	3 490 165
Valgevene	73 848 517	Bangladesh	17 955 875	Elevandiluurannik	3 268 618
Ukraina	70 727 475	Pakistan	12 753 492	Moldova	3 214 424
Rumeenia	62 581 663	Bulgaaria	8 318 884	Ghana	3 014 441
Tai	45 604 579	Filipiinid	8 295 978	Gruusia	2 694 985
India	42 660 209	Maroko	7 727 365	Kolumbia	2 364 282
Brasiilia	33 407 296	Sri Lanka	6 432 336	Peruu	2 247 735
Malaisia	28 220 967	Tuneesia	5 345 946	Küpros	2 222 753
Kasahstan	28 142 577	Costa Rica	4 447 347	Iraan	1 479 821
Vietnam	27 125 741	Egiptus	4 343 388	Guatemala	1 016 264
Indoneesia	22 501 987	Kambodža	4 141 903	Nigeeria	1 004 161

Allikas: Statistikaameti andmebaas, tabel VK200: Kaupade eksport ja Import kaubakoodi (KN 4-kohaline kood) ja riigi järgi, autorite arvutused

2.3 Import kaubagruppide lõikes

Kokku on kaubagruppide seas (2-kohalise koodi alusel) 13 gruppi, mille puhul arengumaade osakaal kaubagrupi impordist on üle 50% (vt Tabel 2 ja Lisa 4 kõikide kaubagruppide kohta). Sellistesse kaubagruppidesse kuuluvate toodete tarbimisel on tõenäoline, et enam kui pooltel juhtudel on need on pärit arengumaadest. Samas kõik need kaubagrupid on kogu Eesti impordist suhteliselt väikesemahulised (alla 1%).

Tabel 2. Suuremate arengumaade osatähtsusega kaubagruppide (KN 2-kohaline kood) import Eestisse 2014. a (eurodes)

Kaubagrupi nimi	Jaotis	Import	Import arengumaadest	Arengumaade osakaal kaubagrupi impordist
46 - õlgedest, espartost ja muudest punumismaterjalidest tooted; korv- ja vitspunutised	IX	1 006 338	767 335	76%
66 - vihma- ja päevavarjud, jalutuskepid, istmega jalutuskepid, piitsad, ratsapiitsad ja nende osad	XII	634 420	470 491	74%
53 - muud taimsed tekstiilkiud; paberlõng ja paberlõngast riie	XI	4 021 046	2 814 902	70%
67 - töödeldud suled ja udusuled ning tooted nendest; tehislilled; tooted juustest	XII	1 446 308	979 741	68%
42 - nahktooted; sadulsepatooted ja rakmed; reisiratserid, käekotid jms tooted; tooted loomasooltest (v.a jämesiidist)	VIII	38 609 376	23 168 956	60%
61 - silmkoelised ja heegeldatud rõivad ning rõivamanused (trikootooted)	XI	122 387 177	70 439 702	58%
62 - rõivad ning rõivamanused, v.a silmkoelised või heegeldatud	XI	143 220 903	80 938 270	57%
55 - keemilised staapelkiud	XI	60 483 449	32 506 160	54%
65 - peakatted ja nende osad	XII	8 003 486	4 289 675	54%
64 - jalatsid, kedad jms tooted; nende osad	XII	100 209 070	52 409 399	52%

63 - muud tekstiilist valmistooted; komplektid; kantud rõivad ja kasutatud tekstiiltooted; kaltsud	XI	46 013 265	23 899 325	52%
93 - relvad ja laskemoon; nende osad ja tarvikud	XVIII	14 888 242	7 678 324	52%
95 - mänguasjad, mängud ja spordiinventar; nende osad ja tarvikud	XX	66 863 292	33 112 200	50%

Allikas: Statistikaameti andmebaas, tabel VK200: Kaupade eksport ja Import kaubakoodi (KN 4-kohaline kood) ja riigi järgi, autorite arvutused

Kuna tabelis toodud kaubagruppide näol on tegemist gruppidega, mis on Eesti impordis suhteliselt väikese mahuga, siis kuigi nende päritolumaa on sageli arengumaa, on nende väikese mahu tõttu mõju arengumaadele ka pigem väike. Kaubagrupid, mis arengumaade impordist moodustavad suurima osakaalu on sellised, mis on ka Eestis tervikuna suurimad – s.o jaotis XVI alla kuuluvad kaubagrupid 85 (elektrimasinad ja –seadmed...) ja 86 (tuumareaktorid, katlad, masinad...). Neist kaubagrupidest tuli arengumaadest 527 ja 177 mln euro väärtuses kaupa. Kaubagruppide koguimpordis oli aga arengumaade osatähtsus vastavalt 21% ja 15%.

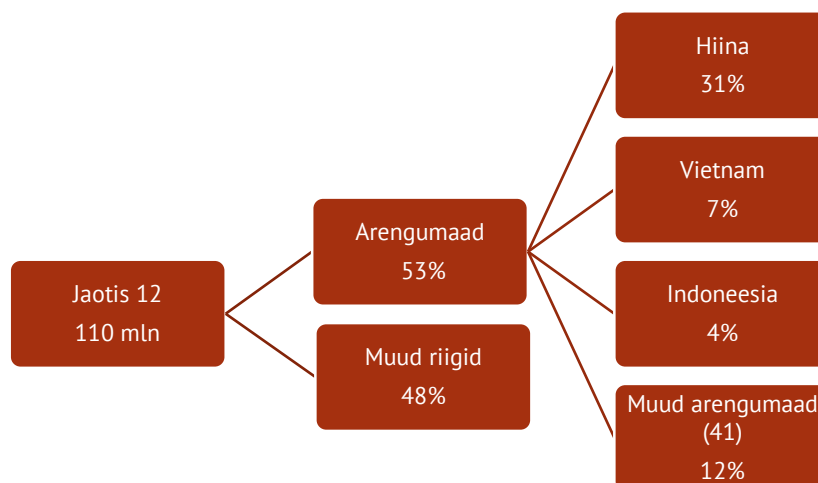
Alljärgnevalt kirjutame detailsemalt lahti impordi jagunemise riikide vahel kaubagruppide osas, millest suurem osa kaupadest tuleb arengumaadest, s.o. jaotise XII (jalatsid...), jaotise XI (tekstiil...) alla kuuluvad kaubagrupid, samuti jaotise VIII alt kaubagrupi 42 (nahktooted ...) ja jaotise XX alt kaubagrupi 95 (mänguasjad...). Lisaks neile kirjutame lahti suurima impordi absoluutmahuga jaotise XVI alla kuuluvad kaubagrupid.

2.3.1 Jaotis XII (jalatsid...) kaubagruppide ja riikide seosed

XII jaotis sisaldab järgmisi kaubagruppe:

- 64 Jalatsid jms tooted; nende toodete osad
- 65 Peakatted ja nende osad
- 66 Vihmavarjud, päevavarjud, jalutuskepid, piitsad, ratsapiitsad, nende osad
- 67 Töödeldud suled ja udusuled ning tooted nendest; tehislilled; juustest tooted

Kõikide nimetatud kaubagruppide osas oli 2014. aastal arengumaade impordi osakaal suurem kui 50%.

Joonis 3. Jaotis 12 Impordi jagunemine riigiti 2014. a

Allikas: Statistikaameti andmebaas, tabel VK200: Kaupade eksport ja Import kaubakoodi (KN 4-kohaline kood) ja riigi järgi, autorite arvutused

Arengumaadest suurim osakaal kuulus selles jaotises, nagu kogu Eesti impordis, Hiinale, kust pärineb ligi kolmandik selle valdkonna toodetest. Järgnevad Vietnam ja Indoneesia. Jaotise alla kuuluvatest kaubagrupidest on kõikide korral suurimaks päritolumaaks Hiina. Grupi 65 (peakatted...) korral järgneb

Vietnami asemel Hiinale Filipiinid, kuid siiski oluliselt tagasihoidlikuma määraga (15% kaubagrupi koguimpordist).

Tervikuna on arengumaade osakaal suurem väikesemahuliste kaubagruppide (66 vihmavarjud... ja 67 töödeldud suled ...) impordis vastavalt 74 % ja 67%.

Tabel 3. Jaotis 12 alla kuuluvate kaubagruppide impordi jagunemine riigiti

	Import kokku	Import arengumaadest	Arengumaade osakaal	Arengumaad	Riigi import	Osakaal kaubagrupi impordist
Grupp 64	100 209 070	52 409 399	52.3%	Hiina	30 321 416	30.3%
				Vietnam	7 189 201	7.2%
				Indoneesia	3 780 667	3.8%
				India	2 352 347	2.3%
				Muud (34)	8 765 768	8.7%
Grupp 65	8 003 486	4 289 675	53.6%	Hiina	2 844 759	35.5%
				Sri Lanka	1 166 715	14.6%
				Muud (27)	278 201	3.5%
Grupp 66	634 420	470 491	74.2%	Hiina	469 066	73.9%
				Muud (5)	1 425	0.2%
Grupp 67	1 446 308	979 741	67.7%	Hiina	763 442	52.8%
				Vietnam	100 467	6.9%
				Filipiinid	32 823	2.3%
				Muud(6)	83 009	6%

Allikas: Statistikaameti andmebaas, tabel VK200: Kaupade eksport ja Import kaubakoodi (KN 4-kohaline kood) ja riigi järgi, autorite arvutused

Järgnevas tabelis on suurima arengumaadest imporditava kauba osakaaluga grupid kirjeldatud detailsemalt – 4-kohalise koodi tasemel ehk alamgruppidega. Alamgruppide loikes tuleb grupi 6603 kaupadest pea kõik arengumaadest. Seda peamiselt Hiinast aga väikeses osas ka Rumeeniast. Suure impordimahu poolest on silmatorkav alamgrupp 6402, kuhu kuuluvad kummist või plastist jalanõud. Suur osa neist tuleb lisaks Hiinale ka Vietnamist ja Indoneesiast.

Tabel 4. Jaotis 12 alla kuuluvate kaubagruppide impordi jagunemine riigiti

Kood	Kauba nimetus	Import arengumaadest	Import kokku	Arengumaade osakaal	Arengumaad	Arengumaad impordi osakaal kogu impordist
6603	Rubriikides 6601 ja 6602 nimetatud toodete osad, kaunistused ja manused	19 914	21 971	91%	Hiina	88%
					Rumeenia	3%
6701	Linnunahad jm linnuosad, kaetud sulgede või udusulgedega, linnusuled, sulgede osad, udusuled ning tooted nendest (v.a rubriigi 0505 tooted ja töödeldud sulerood ja -tüvikud)	34 289	41 960	82%	Hiina	82%
6502	Kübaratoorikud, punatud või valmistatud mis tahes materjalist ribade ühendamise teel, vormimata, servadeta, voodrita, kaunistusteta	3 062	3 901	78%	Hiina	77%
6402	Muud jalatsid kummist või plastist	11 211 669	14 696 826	76%	Türgi	1%
					Hiina	59%

välistaldade ja pealsetega						
					Vietnam	7%
					Indoneesia	5%
					Brasiilia	1%
					Kambodža	1%
6601	Vihmavarjud ja päevavarjud (sh jalutuskepp-vihmavarjud, aiavarjud jms)	448 521	594 154	75%	Hiina	75%
6702	Tehislilled, -lehed ja -puuviljad ning nende osad; tehislilledest, -lehtedest või -puuviljadest tooted	541 989	759 925	71%	Hiina	68%
					Tai	2%
					Filipiinid	1%

Allikas: Statistikaameti andmebaas, tabel VK200: Kaupade eksport ja Import kaubakoodi (KN 4-kohaline kood) ja riigi järgi, autorite arvutused

2.3.2 Jaotis XI (tekstiil...) kaubagruppide ja riikide seosed

XI jaotis: tekstiil ja tekstiilitooted, sisaldab järgmisi kaubagruppe.

Grupp 50 - siid

Grupp 51 - lambavill ja muude loomade vill ning loomakarvad; hobusejõhvist lõng ja riie

Grupp 52 - puuvill

Grupp 53 - muud taimsed tekstiilkiud; paberlõng ja paberlõngast riie

Grupp 54 - keemilised filamentkiud; keemiliste tekstiilmaterjalide ribad jms vormid

Grupp 55 - keemilised staapelkiud

Grupp 56 - vatt, vilt ja lausriie; erilõngad; nõörid, paelad, köied ja trossid ning tooted nendest

Grupp 57 - vaibad ja muud tekstiilpõrandakatted

Grupp 58 - eririie; taftingriie; pits; seinavaibad; posamendid; tikandid

Grupp 59 - impregneeritud, pealistatud, kaetud või lamineeritud tekstiilriie; tekstiilitooted; tööstuslikuks otstarbeks

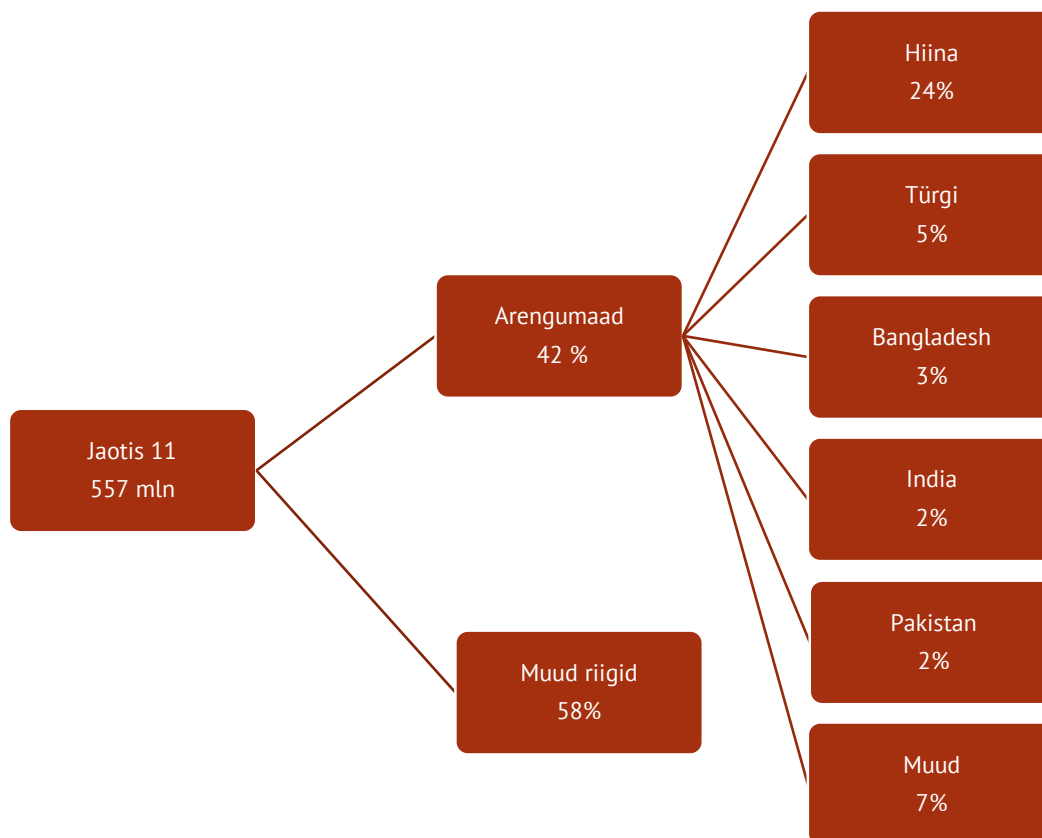
Grupp 60 - silmkoelised ja heegeldatud kangad (trikookangad)

Grupp 61 - silmkoelised ja heegeldatud rõivad ning rõivamanused (trikootooted)

Grupp 62 - rõivad ning rõivamanused, v.a silmkoelised või heegeldatud

Grupp 63 - muud tekstiilist valmistooteid; komplektid; kantud rõivad ja kasutatud tekstiilitooted; kaltsud

Tekstiili ja tekstiilitooteid imporditakse 557 mln eest, millest 42% tuleb arengumaadest. Suurimateks on jällegi Hiina (24%) ja Türgi(5%), aga suured impordi mahud on ka Bangladeshist, Indiast ja Pakistanist. Tekstiili ja tekstiilitooteid imporditakse paljudest Aasia riikidest ning teatud väiksemate tootegruppide puhul võib suur osakaal impordist pärineda ka teistest Aasia riikidest.

Joonis 4. Jaotis 11 Impordi jagunemine riigiti 2014. a

Allikas: Statistikaameti andmebaas, tabel VK200: Kaupade eksport ja Import kaubakoodi (KN 4-kohaline kood) ja riigi järgi, autorite arvutused

Kui tekstiilist ja tekstiilitoodetest keskmiselt 42% tuleb arengumaadest, siis rõivastest (grupid 61 - 63) on see osakaal enam kui 50%. Rõivad on ka suurima mahuga tooted nendes gruppides, kokku imporditakse ligi 150 mln eest. Rõivad pärinevad arengumaadest, peamiselt Hiinast ja Bangladeshist.

Tabel 5. Jaotis 11 alla kuuluvate kaubagruppide jaotumine riigiti (kaubagruppide järgi sorteeritud)

Grupi nr	Grupi nimi	Import kokku	Import arengumaadest	Arenigmaade osakaal	Riigid	Riigi osakaal
50	Siid	494 163	70 630	14%	Hiina	13%
					India	1%
51	Lambavill ja muude loomade vill ning loomakarvad; hobusejõhvist lõng ja riie	29 496 466	278 476	1%	Türgi	1%
52	Puu vill	24 284 768	7 723 665	32%	Pakistan	12%
					Türgi	9%
					Hiina	8%
					India	2%
53	Muud taimsed tekstiilkiud; paberlõng ja paberlõngast riie	4 021 046	2 814 902	70%	Valgevene	68%
					India	1%
					Hiina	1%
54	Keemilised filamentkiud; keemiliste tekstiilmaterjalide ribad jms vormid	37 313 568	5 402 717	14%	Hiina	6%
					Türgi	5%

					Malaisia	2%
					India	1%
55	Keemilised staapelkiud	60 483 449	32 506 160	54%	Hiina	40%
					Türgi	5%
					Pakistan	5%
56	Vatt, vilt ja lausriie; erilõngad; nõõrid, paelad, köied ja trossid ning tooted nendest	19 268 098	2 317 764	12%	Hiina	10%
					Türgi	1%
57	Vaibad ja muud tekstiilpõrandakatted	6 272 618	1 010 357	16%	Hiina	7%
					India	6%
					Türgi	1%
58	Eririie; taftingriie; pits; seinavaibad; posamendid; tikandid	19 870 391	5 115 038	26%	Türgi	16%
					Hiina	8%
					Tai	1%
59	Impregneeritud, pealistatud, kaetud või lamineeritud tekstiilriie; tekstiiltooted tööstuslikuks otstarbeks	24 825 831	2 550 472	10%	Hiina	6%
					India	2%
					Rumeenia	1%
					Türgi	1%
60	Silmkoelised ja heegeldatud kangad (trikookangad)	19 369 792	1 636 423	8%	Hiina	5%
					Türgi	3%
61	Silmkoelised ja heegeldatud rõivad ning rõivamanused (trikootooted)	122 387 177	70 439 702	58%	Hiina	28%
					Bangladesh	8%
					Türgi	7%
					India	4%
					Kambodža	2%
62	Rõivad ning rõivamanused, v.a silmkoelised või heegeldatud	143 220 903	80 938 270	57%	Hiina	31%
					Bangladesh	4%
					Türgi	3%
					India	3%
					Vietnam	2%
					Rumeenia	2%
					Ukraina	2%
					Tuneesia	2%
63	Muud tekstiilist valmistooteid; komplektid; kantud rõivad ja kasutatud tekstiiltooted; kaltsud	46 013 265	23 899 325	52%	Hiina	37%
					Pakistan	4%
					Ukraina	3%
					India	3%
					Türgi	3%

Allikas: Statistikaameti andmebaas, tabel VK200: Kaupade eksport ja Import kaubakoodi (KN 4-kohaline kood) ja riigi järgi, autorite arvutused

4-kohalise koodiga tähistatud kaupadest on järgnevas tabelis toodud jaotise 11 alla kuuluvatest kaupadest need, mille impordist on suurim osakaal arengumaadel, mille koguimport on suurem kui 20 tuhat eurot aastas ning mis ei ole klassifikatsiooni nimega „muud kaubad“. Viimased jäävad vaatluse alt välja, sest sellistest kaupadest ei ole võimalik aru saada esitamata kogu klassifikatsiooni. Praegusel juhul aga vaadatakse ainult suuremaid kaubagruppe.

Arengumaadest imporditakse osakaalult peaaegu kogu vill ja lõng (alamgrupid 5206, 5201, 5403), mida tuuakse Türgist, Kasahstanist, Usbekistanist ja Indiast.

Tabel 6. Jaotis 11 alla kuuluvate 4-kohaliste kaubagruppide jaotumine riigiti

Kood	Kaubagrupi nimetus	Import kokku	Import arengumaadest	Arengumaade osakaal	Riik	Riigi osakaal impordis
5206	Puuvillane lõng (v.a õmblusniit) puuvillasisaldusega alla 85 % massist, jaemüügiks pakendamata	315 926	314 424	100%	Türgi	100%
5201	Puuvill, kraasimata ja kammimata	21 133	20 274	96%	Kasahstan	82%
					Usbekistan	14%
5403	Lõng tehifilamentkiududest (v.a õmblusniit), jaemüügiks pakendamata, k.a tehisonofilament joontihedusega alla 67 detsiteksi...	84 554	78 092	92%	India	6%
					Indoneesia	87%
5513	Riie sünteesstaapelkiududest segus peamiselt või üksnes puuvillaga, sünteesstaapelkiudude sisaldusega alla 85 % massist, pindtihedusega mitte üle 170 g/m ²	8 045 185	7 246 610	90%	Hiina	60%
					Pakistan	30%
5305	Kookoskiud, manillakanep (abaka ehk Musa textilis Nee), ramjee jt mujal nimetamata taimsed kiud, toored või töödeldud, kuid ketramata; nende kiudude takud, kraasmed ja jäätmed (sh lõngajäätmed ja kohestatud jäätmed)	31 688	26 537	84%	India	74%
					Sri Lanka	9%
5516	Tehisstaapelkiududest riie	11 425 525	9 134 404	80%	Hiina	79%
					Türgi	1%
6216	Sõrmkindad, labakindad ja sõrmedeta kindad	2 110 368	1 675 668	79%	Hiina	75%
					Pakistan	2%
					Indoneesia	2%
6209	Väikelaste rõivad ja rõivamanused	1 369 641	1 067 593	78%	Hiina	59%
					Bangladesh	7%
					India	4%
					Sri Lanka	4%
5309	Linane riie	3 546 083	2 752 325	78%	Valgevene	76%
					Türgi	1%
5204	Puuvillane õmblusniit, jaemüügiks	36 976	28 475	77%	Türgi	65%

pakendatud või pakendamata						
					India	11%
					Hiina	1%
6116	Sõrmkindad, labakindad ja sõrmedeta kindad, silmkoelised või heegeldatud	4 205 973	3 219 567	77%	Hiina	67%
					Sri Lanka	4%
					Pakistan	3%
6107	Meeste ja poiste aluspüksid, püksikud, öösärgid, pidžaamad, supelmantlid, hommikumantlid jms rõivaesemed, silmkoelised või heegeldatud	4 124 949	3 004 156	73%	Hiina	33%
					Bangladesh	9%
					India	9%
					Sri Lanka	5%
					Rumeenia	3%
					Türgi	3%
					Kambodža	3%
					Tai	2%
					Pakistan	2%
5605	Metalliseeritud lõng, mähitud või mähkimata, mis koosneb metallniidi, -riba või -pulbriga kombineeritud või metalliga kaetud tekstiil lõngast või rubriigi 5404 või 5405 ribast vms	60 668	43 564	72%	Hiina	66%
					Türgi	5%
6205	Meeste ja poiste päevasärgid	5 811 290	4 162 000	72%	Hiina	25%
					India	17%
					Bangladesh	8%
					Türgi	8%
					Rumeenia	3%
					Vietnam	2%
					Indoneesia	2%

Allikas: Statistikaameti andmebaas, tabel VK200: Kaupade eksport ja Import kaubakoodi (KN 4-kohaline kood) ja riigi järgi, autorite arvutused

2.3.3 Jaotise VIII (nahktooded ...) kaubagruppide ja riikide seosed

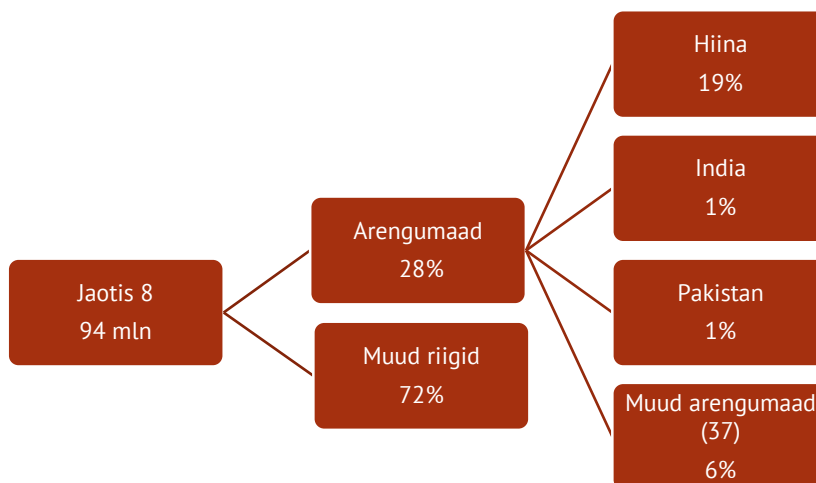
Jaotise VIII all on kolm 2-kohalise koodiga tähistatud kaubagruppi.

Grupp 41 - toornahad (v.a karusnahad) ja nahk

Grupp 42 - nahktooded; sadulsepatooded ja rakmed; reisiribad, käekotid jms tooted; tooted loomasooltest (v.a jämesiidist)

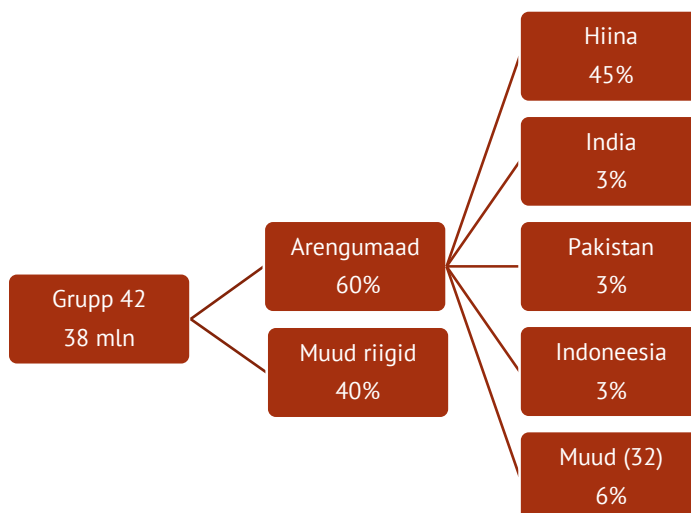
Grupp 43 - karusnahk ja tehiskarusnahk; nendest valmistatud tooted

Keskmiselt on VIII jaotise import arengumaadest suhteliselt väike – ligi veerand, kuid see ei ole kaubagruppide üleselt ühtlane jaotus. Grupp 41 ja 43 on suhteliselt väikese arengumaade osakaaluga, kuid grupist 42 imporditakse 60% arengumaadest.

Joonis 5. Jaotis 8 (toornahad, nahk, karusnahk ja tooted nendest; sadulsepatooted ja rakmed; reisitarbed, käekotid jms tooted; tooted loomasooltest (v.a jämesiidist)) Impordi jagunemine riigiti 2014. a

Allikas: Statistikaameti andmebaas, tabel VK200: Kaupade eksport ja Import kaubakoodi (KN 4-kohaline kood) ja riigi järgi, autorite arvutused

Joonis 6. Kaubagrupp 42 (nahktooted, sadulsepatooted ja rakmed, reisitarbed, käekotid jms tooted, tooted loomasooltest (v.a jämesiidist)) impordi jagunemine riigiti 2014. a

Allikas: Statistikaameti andmebaas, tabel VK200: Kaupade eksport ja Import kaubakoodi (KN 4-kohaline kood) ja riigi järgi, autorite arvutused

Oluline on arengumaade osakaal just nahast kottide, kohvrite ja karpide ning rõivaste ja rõivamanuste impordis, mis on ka kogu kaubagrupi suurimad impordiartiklid. Kõikide kaupade korral on arengumaadest suurim osakaal just Hiinal, väiksema mahuga panustavad ka Pakistan, India, Indoneesia, Türgi, Vietnam jt maad.

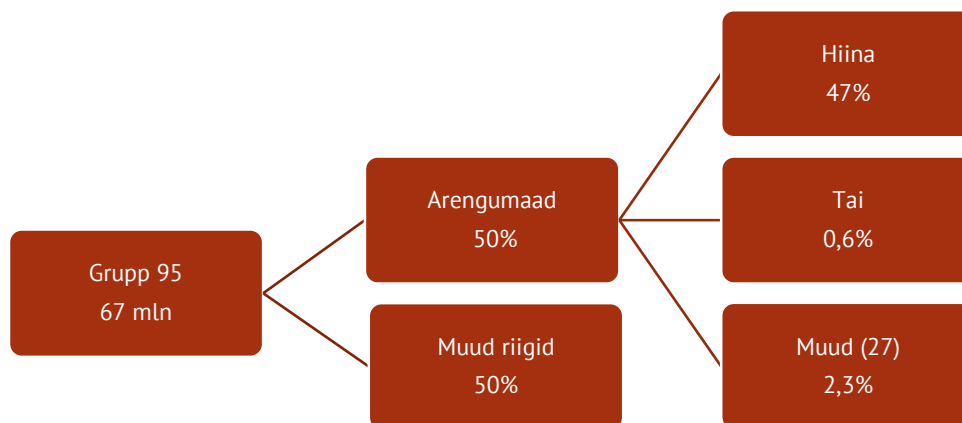
Tabel 7 Jaotis 8 alla kuuluvate 4-kohaliste kaubagruppide jaotumine riigiti

Kood	Kauba nimetus	Import arengumaadest	Import kokku	Arengu- maade osakaal	Riik	Arengu- maa osakaal
4201	Mis tahes materjalist sadulsepatooted ja rakmed mis tahes loomadele (sh trengid, ohjad, põlvekaitsmed, suukorvid, sadulakatted, sadulakotid, koeramantlid jms)	164 081	484 876	34%	Hiina	32%
4202	Reisikohvrid, käsikohvrid, kosmeetikahvriksed, diplomaadikohvrid, portfelliid, ranitsad, prillitoosid, binokli-, kaamera-, muusikariista- või püssivutlarid, püstolikabuudid jms tooted; reisikotid, termoskotid toidukaupade ja jookide jaoks, tualett-tarvete kotid, seljakotid, käekotid, kandekotid, rahakotid, rahataskud, kaarditaskud, portsigarid, tubakakotid, tööriistakotid, spordikotid, pudelite kandekastid ja -karbid, ehtekarbid, puudritoosid, lauahõbedakarbid jms tooted nahast või komposiitnahast, lehtplastidest, tekstiilmaterjalidest, vulkaniseeritud kiust või papist, täielikult või osaliselt kaetud nimetatud materjalide või paberiga	16 445 248	269 56314	61%	Hiina	49%
					Indoneesia	4%
					Vietnam	3%
					India	2%
4203	Nahast või komposiitnahast rõivad ja rõivamanused	6 460 129	10 959799	59%	Hiina	36%
					Pakistan	11%
					India	6%
					Türgi	4%

Allikas: Statistikaameti andmebaas, tabel VK200: Kaupade eksport ja Import kaubakoodi (KN 4-kohaline kood) ja riigi järgi, autorite arvutused

2.3.4 Jaotise XX (mänguasjad...) kaubagruppide ja riikide seosed

Jaotise XX, ehk mitmesugused tööstustooted, impordist pärineb vaid ligi veerand arengumaadest (24%). See tuleb valdavalt Hiinast, kõikidest teistest arengumaadest tuuakse alla 1% selle kaubagrupi impordist. Nii nagu jaotise VIII puhul pole ka selles jaotises kõik kaubagrupid arengumaade osatähtsusest sarnaselt väikesed. Kaubagrupi 95 (mänguasjad, mängud ja spordiinventar; nende osad ja tarvikud) impordist pool tuleb arengumaadest ning valdavas osas jällegi Hiinast (46,7%). Kõigist teistest riikidest imporditi alla 1% kogu kaubagrupi impordist.

Joonis 7 Kaubagrupp 95 (mänguasjad, mängud ja spordiinventar; nende osad ja tarvikud) impordi jagunemine riigiti 2014. a

Allikas: Statistikaameti andmebaas, tabel VK200: Kaupade eksport ja Import kaubakoodi (KN 4-kohaline kood) ja riigi järgi, autorite arvutused

Mänguasjade kaubagrupp 4-kohalise koodiga alamgruppideks lahti võttes ilmneb, et on suurima arengumaade osakaaluga on alamgrupp 9508, mille alla kuuluvad karusellid kiiged, jmt. Selle, aga ka muude alamgruppide puhul on oluline silmas pidada, et arengumaade impordi statistika ei ole päritolumaa määratlemisel väga täpne ning pigem annab minimaalse mahu kaubagrupi impordile arengumaadest. Oht on, et kuna osa kaupu tuleb teiste maade kaudu Eestisse, siis ei osata või ei viitsita päritolumaad väga täpselt määratleda.

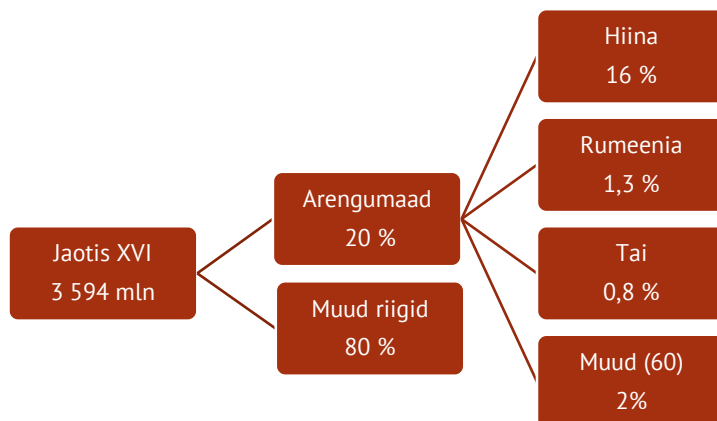
Tabel 8 Kaubagrupp 95 alla kuuluvate suurima arengumaade osakaaluga 4-kohalise klassifikatsiooniga kaupade jaotumine riigiti

Kood	Kaubagrupi nimi	Import arengumaadest	Import kokku	Arengumaade osakaal	Riik	Riigi osakaal impordis
9508	Karusellid, kiiged, lasketiirud jm lõbustuspargiattraksioonid; rändtsirkused ja -loomaaiad; rändteatrid	113894	164199	69%	Hiina	69%
9503	Kolmerattalised jalgrattad, tõukerattad, pedaalidega autod jms ratastel mänguasjad; nukuvankrid ja -kärud; nukud; muud mänguasjad; vähendatud suurusega („möötkavas”) mudelid jms meelelahutuslikud mudelid, liikuvad või liikumatud; igasugused mosaiikpildid	19785041	30959916	64%	Hiina	61%
					Indoneesia	1%
9505	Tooted pühadeks, karnevali- jm lõbustuseseimed, k.a nõiakunsti- ja pilaesemed	2343736	3853665	61%	Hiina	56%
					India	3%
					Filipiinid	2%

Allikas: Statistikaameti andmebaas, tabel VK200: Kaupade eksport ja Import kaubakoodi (KN 4-kohaline kood) ja riigi järgi, autorite arvutused

2.3.5 Jaotis XVI (masinad...) kaubagruppide ja riikide seosed

Jaotis XVI on suurim imporditavate kaupade grupp absoluutmahus nii kõikidest riikidest kokku kui ka arengumaadest. Sellest grupist otsese päritolumaana on arenguriike märgitud suhteliselt vähe, vaid viiendiku (19,6%) kaupade korral. Suurimad päritolumaad on arengumaadest jällegi Hiina (15,5%), kuid ka Rumeenia (1,3%).

Joonis 8. Jaotis XVI impordi jagunemine riikide järgi

Allikas: Statistikaameti andmebaas, tabel VK200: Kaupade eksport ja Import kaubakoodi (KN 4-kohaline kood) ja riigi järgi, autorite arvutused

Jaotise alla kuuluvad kaks kaubagruppi.

1. Grupp 84 - tuumareaktorid, katlad, masinad ja mehaanilised seadmed; nende osad (arengumaade osatähtsus 21%)
2. Grupp 85 - elektrimasinad ja -seadmed, nende osad; helisalvestus- ja taasesitusseadmed, telepildi ja -heli salvestus- ja taasesitusseadmed, nende osad ja tarvikud (arengumaade osatähtsus 16%)

4-kohalise kaupade klassifikatsiooni tasemel tuleb enam kui 60% arengumaadest kahe alamgrupi puhul (8545 ja 8534). Mõlema alamgrupi puhul on Hiina osa valdav võrreldes teiste arengumaadega.

Tabel 9 Jaotis 16 alla kuuluvate 4-kohaliste kaubagruppide, mille arengumaade osakaal on suurem kui 60%, jaotumine riigiti

Kood	Nimi	Import arengumaadest	Import kokku	Arengumaade osakaal	Riik	Osakaal
8545	Süsielektroodid, süsiharjad, kaarlambi- ja primaarelemendisööed jms elektrotehnikatooted grafiidist või muust süsiniku erimist, metallosadega või metallosadeta	1523224	2285769	67%	Hiina	67%
8534	Trükilülitused	74873604	122049031	61%	Hiina	61%

Allikas: Statistikaameti andmebaas, tabel VK200: Kaupade eksport ja Import kaubakoodi (KN 4-kohaline kood) ja riigi järgi, autorite arvutused

Ligi pool kaubast tuleb arengumaadest ka järgmiste alamgruppide puhul.

Tabel 10. Jaotis 16 alla kuuluvate 4-kohaliste kaubagruppide, mille arengumaade osakaal on ligi 50%, jaotumine riigiti

Kood	Kaubagrupi nimetus	Import arengumaadest	Import kokku	Arengumaade osakaal	Riik	Riigi osakaal
8513	Kantavad elektrivalgustid oma	636457	1200992	53%	Hiina	50%

	vooluallikaga (näiteks patarei, aku, magneeto), v.a rubriiki 8512 kuuluvad					
8527	Ringhäälingu vastuvõtuaparaadid, samasse korpusesse paigaldatud helisalvestus või -taasesitusseadmete või ajanäitajaga või ilma nendeta	2497996	4811209	52%	Hiina	34%
					Tai	10%
					Malaisia	4%
8473	Osad ja tarvikud (v.a katted, kandekastid jms), mida kasutatakse üksnes või peamiselt rubriikide 8469–8472 seadmete juures	7836434	15463121	51%	Hiina	42%
					Malaisia	7%
8467	Käsiinstrumendid, pneumaatilise, hüdraulilise või sisseehitatud elektrilise või mitte-elektrilise ajamiga	19812830	41514908	48%	Hiina	43%
					Rumeenia	5%
8518	Mikrofonid ja nende alused; valjuhääldid, korpusesse monteeritud või monteerimata; kõrvaklapid ja kuularid, komplektis mikrofoniga või mikrofonita, ning mikrofoni ja üht või mitut valjuhääldit sisaldavad komplektid; elektrilised helisagedusvõimendid; elektriline helivõimendusaparatuur	5375079	11498202	47%	Hiina	42%
					Mehhiko	2%
8478	Käesolevas grupis mujal nimetamata seadmed tubakataimede eeltötluseks ning tubakatoodete valmistamiseks	10647	23198	46%	Indoneesia	46%
8471	Arvutid, nende plokid; optilised ning magnetriiderid, seadmed kodeeritud andmete kirjutamiseks andmekandjatele, mujal nimetamata seadmed nende andmete töötlemiseks	45642276	101975155	45%	Hiina	39%
					Vietnam	3%

Allikas: Statistikaameti andmebaas, tabel VK200: Kaupade eksport ja Import kaubakoodi (KN 4-kohaline kood) ja riigi järgi, autorite arvutused

2.4 Eestisse sisse toodavad suuremad kaubaartiklid lähtuvalt valitud arengumaadest

Kui eelnevalt kirjeldasime suurema impordimahu ja suurima arengumaade osakaaluga kaubagruppide impordi arengumaade lõikes, siis siinkohal kirjeldame arengumaade kaupa, millised on suurimad impordiartiklid neist maadest. Arengumaad, mida vaatame on järgmise peatüki jaoks valitud kahe põhimõtte alusel: 1) maal on Eesti impordis suhteliselt suur osakaal, 2) maa on välja toodud kui lapstööjõudu kasutatav riik (U.S. Department Of Labor, 2010 uuringu põhjal).

2.4.1 Hiina

Hiina kui arenguriigi osakaal Eesti koguimpordist on kõige suurem – 961 miljonit eurot ehk 7,68%. arenguriikide impordist on see üle poole ehk 61,21%.

Kaubagrupid (2-kohalise koodi tasemel), mille osatähtsus Hiina päritolu toodetel Eestisse importimisel on suurim tuuakse välja järgmises tabelis. Jaotistest kajastuvad siin kõige enam XI (tekstiil...) ja XII (jalatsid, peakatted...).

Tabel 11. Suurema Hiina impordi osakaaluga kaubagrupid Eestis (2-kohalise koodi tasemel) 2014. aastal

Kaubagrupi nr ja nimetus	Jaotis	Import Hiinast	% Eesti kaubagrupi impordist
66 - vihma- ja päevavarjud, jalutuskepid, istmega jalutuskepid, piitsad, ratsapiitsad ja nende osad	XII	469 066	73,9%
46 - õlgedest, espartost ja muudest punumismaterjalidest tooted; korv- ja vitspunutised	IX	645 608	64,2%
67 - töödeldud suled ja udusuled ning tooted nendest; tehislilled; tooted juustest	XII	763 442	52,8%
95 - mänguasjad, mängud ja spordiinventar; nende osad ja tarvikud	XIX	31 200 000	46,6%
42 - nahktooted; sadulsepatooted ja rakmed; reisirabed, käekotid jms tooted; tooted loomasooltest (v.a jämesiidist)	X	17 300 000	44,8%
55 - keemilised staapelkiud	XI	24 300 000	40,2%
63 - muud tekstiilist valmistooted; komplektid; kantud rõivad ja kasutatud tekstiiltooted; kaltsud	XI	17 200 000	37,4%
65 - peakatted ja nende osad	XII	2 844 759	35,5%
62 - rõivad ning rõivamanused, v.a silmkoelised või heegeldatud	XI	44 000 000	30,8%
64 - jalatsid, kedrid jms tooted; nende osad	XII	30 300 000	30,3%
61 - silmkoelised ja heegeldatud rõivad ning rõivamanused (trikootooted)	XI	34 700 000	28,4%

Allikas: Statistikaameti andmebaas, tabel VK200: Kaupade eksport ja Import kaubakoodi (KN 4-kohaline kood) ja riigi järgi, autorite arvutused

4-kohalise alamgrupigrupi koodi tasemel on toodud järgmises tabelis välja kaubad, mille osas tuuakse pooled või enam Hiinast. Tabelisse on pandud ainult need alamgrupid, mille impordi absoluutmaht Hiinast oli suurem kui 100 tuhat eurot. Mõnede väiksemate alamgruppide puhul on samuti Hiina peamiseks importijamaaks, kuid grupi väikese mahu tõttu on see üleüldiselt võttes väiksema tähtsusega.

Tabel 12. Suurema Hiina impordi osakaaluga kaubagrupid Eestis (4-kohalise koodi tasemel) 2014. aastal

Kaubagrupi nimetus	kood	Import Hiinast	Import kokku	Hiina osakaal kogu kaubagrupi impordist
Klompkivi, ääriskivid ja sillutusplaadid looduslikust kivist (v.a kiltkivist)	6801	369 167	373 504	99%
Puitraamid maalidele, fotodele, peeglitele jms	4414	854 897	1 032 619	83%
Tehisstaapelkiududest riie	5516	9 059 818	11 425 525	79%
Kampol- ja vaikhapped, nende derivaadid; kampolpiiritus ja kampololid; ümbersulatatud vaigud	3806	108 321	141 115	77%
Vihmavarjud ja päevavarjud (sh jalutuskepp-vihmavarjud, aiavarjud jms)	6601	447 726	594 154	75%
Sõrmkindad, labakindad ja sõrmedeta kindad	6216	1 576 999	2 110 368	75%
loonivahetajad, mis põhinevad rubriikide 3901–3913 polümeeridel, algkujul	3914	2 581 558	3 500 155	74%
Heterotsüklilised ühendid, millel ei ole muid heteroaatomeid peale lämmastiku aatomi(te)	2933	1 168 438	1 649 777	71%
Muud kellad	9105	467 724	664 798	70%
Põimikud jms tooted punumismaterjalidest, lindiks ühendatud	4601	114 238	164 668	69%

Kaubagrupi nimetus	kood	Import Hiinast	Import kokku	Hiina osakaal kogu kaubagrupi impordist
või mitte; punumismaterjalid, põimikud jms tooted nendest, paralleelsetest kiududest lamevormiks kokku pununud või kootud, ka valmistooted (näiteks matid, kiudvaibad, võrestikud)				
Karussellid, kiiged, lasketiirud jm lõbustuspargiatraksioonid; rändtsirkused ja -loomaaiad; rändteatrid	9508	113 894	164 199	69%
Tehislilled, -lehed ja -puuviljad ning nende osad; tehislilledest, -lehtedest või -puuviljadest tooted	6702	519 076	759 925	68%
Leelismetallid ja leelismuldmetallid; haruldased muldmetallid, skandium ja ütrium (ehedana, segudena või sulamitena); elavhõbe	2805	500 372	740 303	68%
Sõrmkindad, labakindad ja sõrmedeta kindad, silmkoelised või heegeldatud	6116	2 827 054	4 205 973	67%
Süsielektroodid, süsiharjad, kaarlambi- ja primaarelemendisööed jms elektrotehnikatooted grafiidist või muust süsiniku erimist, metallosadega või metallosadeta	8545	1 523 174	2 285 769	67%
Korvpunutised, vitspunutised jms tooted, valmistatud punumismaterjalidest kindla kuju järgi või toodetud rubriigi 4601 punutistest; tooted käsnkõrvitsast	4602	531 370	841 670	63%
Kolmerattalised jalgrattad, tõukerattad, pedaalidega autod jms ratastel mänguasjad; nukuvankrid ja -kärud; nukud; muud mänguasjad; vähendatud suurusega („mõõtkavas”) mudelid jms meelelahutuslikud mudelid, liikuvad või liikumatud; igasugused mosaiikpildid	9503	18 970 837	30 959 916	61%
Trükilülitused	8534	73 860 568	122 049 031	61%
Riie sünteesstaapelkiududest segus peamiselt või üksnes puuvillaga, sünteesstaapelkiudude sisaldusega alla 85 % massist, pindtihedusega mitte üle 170 g/m²	5513	4 859 741	8 045 185	60%
Väikelaste rõivad ja rõivamanused	6209	813 378	1 369 641	59%
Heterotsükliilised ühendid, millel ei ole muid heteroaatomeid peale hapniku aatomi(te)	2932	273 529	461 239	59%
Muud jalatsid kummist või plastist välistaldade ja pealsetega	6402	8 615 830	14 696 826	59%
Tooted looduslikest või kultiveeritud pärlitest, vääris- või poolvääriskividest (looduslikest, tehislakest või taastatud)	7116	244 612	422 123	58%
Muu sünteesstaapelkiududest riie	5515	5 730 298	10 039 419	57%
Tooted pühadeks, karnevali- jm lõbustusesemed, k.a nõiakunsti- ja pilaesemed	9505	2 153 212	3 853 665	56%
Raudoksiidid ja -hüdoksiidid; muldvärvid, mis sisaldavad massist vähemalt 70 % keemiliselt seotud rauda	2821	346 983	629 895	55%

Kaubagrupi nimetus	kood	Import Hiinast	Import kokku	Hiina osakaal kogu kaubagrupi impordist
(arvestatuna Fe203-le)				
Tekid ja reisivaibad	6301	967 104	1 823 217	53%
Termosed jm vaakumanumad koos ümbrisega; nende osad, v.a klaaskolvid	9617	266 876	505 322	53%
Puitmarketrii ja -intarsia; puitlaekad ja -kastikesed juveeltoodete, terariistade jms hoidmiseks; puidust kujukesed jm dekoratiivesemed; puidust mööbliesemed, mis ei kuulu gruppi 94	4420	202 330	389 230	52%
Difosforpentaoksiid; fosforhape; kindla või muutuva keemilise koostisega polüfosforhapped	2809	100 201	194 678	51%
Juveeltoodete imitatsioonid	7117	1 768 253	3 491 801	51%
Kantavad elektrivalgustid oma vooluallikaga (näiteks patarei, aku, magneeto), v.a rubriiki 8512 kuuluvad	8513	605 907	1 200 992	50%
Laste pildiraamatud, joonistus- ja värvimisalbumid	4903	466 404	928 783	50%
Väävelorgaanilised ühendid	2930	733 418	1 464 792	50%
Naiste ja tüdrukute mantlid, poolmantlid, keebid, joped, anorakid (sh suusajakid), tuulejoped ja tuulepluusid jms, v.a rubriiki 6204 kuuluvad rõivad	6202	9 350 053	18 862 944	50%
Kotid kaupade pakendamiseks	6305	1 327 591	2 691 196	49%
Reisikohvrid, käsikohvrid, kosmeetikakohvrikesed, diplomaadikohvrid, portfelliid, ranitsad, prillitoosid, binokli-, kaamera-, muusikariista- või püssivutlarid, püstolikabuuriid jms tooted; reisikotid, termoskotid toidukaupade ja jookide jaoks, tualett-tarvete kotid, seljakotid, käekotid, kandekotid, rahakotid, rahataskud, kaarditaskud, portsigarid, tubakakotid, tööriistakotid, spordikotid, pudelite kandekastid ja -karbid, ehtekarbid, puudritoosid, lauahõbedakarbid jms tooted nahast või komposiitnahast, lehtplastidest, tekstiilmaterjalidest, vulkaniseeritud kiust või papist, täielikult või osaliselt kaetud nimetatud materjalide või paberiga	4202	13 144 081	26 956 314	49%

Allikas: Statistikaameti andmebaas, tabel VK200: Kaupade eksport ja Import kaubakoodi (KN 4-kohaline kood) ja riigi järgi, autorite arvutused

2.4.2 Türgi

Hiinaga võrreldes pole ühelgi teisel arengumaal kaubagruppide impordis sedavõrd suurt osatähtsust. Arengumaadest teisel kohal olevast Türgist imporditi Eestisse 91 mln euro eest kaupu, mis kogu Eesti impordist moodustas vaid 0,72%.

Kõige suurema osakaaluga on Türgi import kaubagrupi 58 (eririie, taftingriie ...) puhul, kus Türgi osakaal on 16%. Kahekohalise tähisega kaubagruppide puhul on Türgist suurema osakaaluga veel neid, mis kuuluvad jaotisesse XI (tekstiil...).

Tabel 13. Suurema Türgi impordi osakaaluga kaubagrupid Eestis (2-kohalise koodi tasemel) 2014. aastal

Kaubagrupi nimi	kood	Jaotis	Import kokku	% kogu riigi kaubagrupi impordist
58 - eririie; taftingriie; pits; seinavaibad; posamendid; tikandid	58	XI	3 234 822	16%
5 - mujal nimetamata loomsed tooted	5	I	355 846	13%
52 – puuvill	52	XI	2 109 532	9%
61 - silmkoelised ja heegeldatud rõivad ning rõivamanused (trikootooted)	61	XI	8 190 584	7%
69 - keraamikatooted	69	XIII	2 582 671	6%
54 - keemilised filamentkiud; keemiliste tekstiilmaterjalide ribad jms vormid	54	XI	2 028 492	5%
55 - keemilised staapelkiud	55	XI	3 031 086	5%
26 - maagid, räbu ja tuhk	26	V	24 467	5%
28 - anorgaanilised kemikaalid; väärismetallide, haruldaste muldmetallide, radioaktiivsete elementide ja isotoopide orgaanilised ja anorgaanilised ühendid	28	VI	1 757 025	4%
60 - silmkoelised ja heegeldatud kangad (trikookangad)	60	XI	671 986	3%

Allikas: Statistikaameti andmebaas, tabel VK200: Kaupade eksport ja Import kaubakoodi (KN 4-kohaline kood) ja riigi järgi, autorite arvutused

Vaadates 4-kohalise koodiga tähistatud kaupu ehk varasemaid kaubagruppe spetsiifilisemalt, siis ilmneb, et nelja alamgrupi lõikes tuleb enam kui pool impordist Türgist. Kolm neist alamgruppidest on jaotisest XI (tekstiil ja tekstiilitooted) ja on seotud teatud sorti lõngade ja riidega. Veel nelja alamgrupi osas on Türgi osakaal umbes veerand. Need kuuluvad erinevate kaupade jaotiste alla.

Tabel 14. Suurema Türgi impordi osakaaluga kaubagrupid Eestis (4-kohalise koodi tasemel) 2014. aastal

Nimetus	Kood	Import Türgist	Türgi osakaal riigi kogu impordis
Puuvillane lõng (v.a õmblusniit) puuvillasisaldusega alla 85 % massist, jaemüügiks pakendamata	5206	314424	100%
Trossikee, trossid, punutud lindid jms alumiiniumist tooted, elektriisolatsioonita	7614	691307	94%
Lõng (v.a õmblusniit) keemilistest staapelkiududest, jaemüügiks pakendatud	5511	250936	60%
Karusriie ja šenillriie, v.a rubriikide 5802 ja 5806 riie	5801	3120476	49%
Juveeltooted ning nende osad väärismetallist või väärismetalliga plakeeritud metallist	7113	2781674	28%
Karbonaadid; peroksokarbonaadid (perkarbonaadid); tehniline ammooniumkarbonaat (sisaldab ammooniumkarbamaati)	2836	1746859	24%
Keraamilised valamud, kraanikausid, kraanikausijalad, vannid, bideed, klosetipotid, loputuskastid, pissuaarid jms sanitaartechnikatooted	6910	1168231	24%
Kuivatatud puuviljad ja marjad, v.a rubriikide 0801–0806 puuviljad; selle grupi pähklite või kuivatatud puuviljade ja marjade segud	0813	755272	21%

Allikas: Statistikaameti andmebaas, tabel VK200: Kaupade eksport ja Import kaubakoodi (KN 4-kohaline kood) ja riigi järgi, autorite arvutused

2.4.3 Bangladesh

Eesti import Bangladeshist oli 2014. aastal 17,96 mln eurot, mis kogu Eesti impordist moodustas 0,14%.

Bangladeshist ei imporditud ühtegi kaupa sellises mahus, et selle osakaal oleks enam kui kümnendik. Kokku oli nelja kaubagrupi osas Bangladeshis osakaal enam kui 1% kogu selle kaubagrupi impordist. Need on toodud alljärgnevas tabelis. Neist kolm kuuluvad jaotise XI (tekstiil...) alla ja üks XII (jalatsid...) alla.

Tabel 15. Suurema Bangladeshis impordi osakaaluga kaubagrupid Eestis (2-kohalise koodi tasemel) 2014. aastal

Kaubagrupi nimetus	Kood	Import Bangladeshist	Bangladeshis osakaal kogu impordist
61 - silmkoelised ja heegeldatud rõivad ning rõivamanused (trikootooded)	61	9933914	8%
62 - rõivad ning rõivamanused, v.a silmkoelised või heegeldatud	62	5904067	4%
64 - jalatsid, kedrid jms tooted; nende osad	64	1228737	1%
63 - muud tekstiilist valmistatud; komplektid; kantud rõivad ja kasutatud tekstiiltooted; kaltsud	63	323909	1%

Allikas: Statistikaameti andmebaas, tabel VK200: Kaupade eksport ja Import kaubakoodi (KN 4-kohaline kood) ja riigi järgi, autorite arvutused

4-kohalise alamgrupi koodiga kaupadest tuli viies grupis ligi kümnendik või enam impordist Bangladeshist. Kõik need alamgrupid kuuluvad 2-kohalisse kaubagruppi 61, mis on jaotisest XI (tekstiil...).

Tabel 16. Suurema Bangladeshis impordi osakaaluga kaubagrupid Eestis (4-kohalise koodi tasemel) 2014. aastal

Kaubagrupi nimetus	kood	Import Bangladeshist	Bangladeshis osakaal kogu impordist
T-särgid, särgikud ja muud alussärgid, silmkoelised või heegeldatud	6109	3883153	19%
Meeste ja poiste päevasärgid, silmkoelised või heegeldatud	6105	340444	12%
Väikelaste rõivad ja rõivamanused, silmkoelised või heegeldatud	6111	366354	11%
Meeste ja poiste aluspüksid, püksikud, öösärgid, pidžaamad, supelmantlid, hommikumantlid jms rõivaesemed, silmkoelised või heegeldatud	6107	360785	9%
Kampsunid, pulloverid, kardiganid, vestid jms rõivaesemed, silmkoelised või heegeldatud	6110	2302446	9%

Allikas: Statistikaameti andmebaas, tabel VK200: Kaupade eksport ja Import kaubakoodi (KN 4-kohaline kood) ja riigi järgi, autorite arvutused

2.4.4 India

Eesti importist pärines Indiast 2014. aastal 42,7 mln euro eest kaupa, mis moodustab 0,34% kogu Eesti impordist.

Kümne suurima India osakaaluga 2-kohalise tähisega kaubagruppidest on suurima absoluutmahuga kolm kaubagruppi, mis kuuluvad jaotise XI (tekstiil...) alla. Suurim suhteline osakaal päritolumaana on India kaubagruppides 13 (šellak...) ja 9 (kohv...), mis on jaotisest II (taimsed tooted).

Tabel 17. Suurema India impordi osakaaluga kaubagrupid Eestis (2-kohalise koodi tasemel) 2014. aastal

Kaubagrupi nimetus	Kood	Jaotis	Import Indiast	India osakaal kogu impordist
13 - šellak; kummivaigud, vaigud ja muud taimemahlad ja -ekstraktid	13	II	99199	7%
9 - kohv, tee, mate ja vürtsid	9	II	3137862	6%

57 - vaibad ja muud tekstiilpõrandakatted	57		385334	6%
61 - silmkoelised ja heegeldatud rõivad ning rõivamanused (trikootooted)	61	XI	5191290	4%
36 - lõhkeained; pürotehnilised tooted; tuletikud; pürofoorsed sulamid; teatavad kergsüttivad valmistised	36	VI	229222	3%
42 - nahktooted; sadulsepatooted ja rakmed; reisarbed, käekotid jms tooted; tooted loomasooltest (v.a jämesiidist)	42	VIII	1318386	3%
80 - tina ja tinatooted	80	XV	36206	3%
62 - rõivad ning rõivamanused, v.a silmkoelised või heegeldatud	62	XI	4381125	3%
63 - muud tekstiilist valmistooted; komplektid; kantud rõivad ja kasutatud tekstiiltooted; kaltsud	63	XI	1299760	3%
64 - jalatsid, kedrid jms tooted; nende osad	64	XII	2352347	2%

Allikas: Statistikaameti andmebaas, tabel VK200: Kaupade eksport ja Import kaubakoodi (KN 4-kohaline kood) ja riigi järgi, autorite arvutused

4-kohalise koodiga alamgruppidest on kolm, millest enam kui pool imporditakse Indiast. Neist üks (alamgrupp 7102) kuulub jaotise XIV (looduslikud ja kultiveeritud pärlid...) alla ja kaks jaotise VI (keemiatööstuse...) alla liigitatud gruppidesse. Kuni viiendik imporditakse Indiast kuues alamgrupis, millest kolm kuuluvad jaotisesse II (taimsed tooted) ja kaks jaotisesse XI (tekstiil...).

Tabel 18. Suurema India impordi osakaaluga kaubagrupid Eestis (4-kohalise koodi tasemel) 2014. aastal

Kaubagrupi nimetus	kood	import Indiast	India impordi osakaal
Teemandid, töödeldud või töötlemata, raamistamata ning kinnitamata	7102	797661	69%
Eeterlikud õlid, mis sisaldavad või ei sisalda terpeene, k.a tahked või absoluteeritud valmistised; resinoidid; õlivaigekstraktid; eeterlike õlide kontsentraadid rasvades, mittelenduvates õlides, vahades vms keskkonnas (saadud anfloraazi või leotamise teel); terpeenid, mis saadakse kõrvalsaadustena eeterlike õlide vabastamisel terpeenidest; eeterlike õlide veeaurdestillaadid ja vesilahused	3301	1195865	60%
Tuletikud (v.a rubriigis 3604 nimetatud pürotehnilised tooted)	3605	229214	59%
Piprad perekonnast Piper; perekonda Capsicum või Pimenta kuuluvad kuivatatud, purustatud või jahvatatud viljad	0904	2699191	38%
Kookospähklid, brasiilia pähklid ja kašupähklid, värsked või kuivatatud, lüditud või lüdimata, kooritud või koorimata	0801	849404	33%
Puuvillane lõng (v.a õmblusniit), puuvillasisaldusega vähemalt 85 % massist, jaemüügiks pakendamata	5205	331098	28%
Aniisi, tähtaniisi, apteegitilli, koriandri, ristiköömne või köömne seemned; kadakamarjad	0909	134449	23%
Aktiivsüsi; aktiveeritud looduslikud mineraaltooted; loomne süsi, k.a ammendatud loomne süsi	3802	267898	21%
Suurrätikud, pea- ja kaelarätikud, sallid, mantiljad, loorid jms	6214	434126	20%
Sulfoonamiidid	2935	125206	18%
Ketoonid ja kinoonid, millel on või ei ole muid hapnikku sisaldavaid funktsionaalrühmi, nende halogeen-, sulfo-, nitro- ja nitrosoderivaadid	2914	171684	18%
Töödeldud kivi (v.a kiltkivi) monumentideks ja ehituse tarbeks, tooted sellest, v.a rubriigi 6801 tooted; mosaiigikuubikud jms looduslikust kivist (sh kiltkivist) tooted, alusele kinnitatud või mitte; looduslikust kivist (sh kiltkivist) kunstlikult värvitud graanulid, puru ja pulber	6802	1007982	18%
Meeste ja poiste päevasärgid	6205	968894	17%
Polükarboksüülhapped, nende anhüdriidid, halogeeniidid ja peroksiidid ning vastavad peroksühapped; nende halogeen-, sulfo-, nitro- ja nitrosoderivaadid	2917	116746	14%

Muud õliseemned ja õliviljad, purustatud või purustamata	1207	103451	14%
Naiste ja tüdrukute pluusid ja särkpluusid	6206	1073543	13%
Kuivatatud köögivilja (tervelt, tükeldatult, viilutatult, purustatult või pulbrina), muul viisil töötlemata	0712	479525	12%
Meeste ja poiste päevasärgid, silmkoelised või heegeldatud	6105	348636	12%
Telgedel kootud vaibad ja muud tekstiilpõrandakatted, v.a tafting- ja flokeeritud vaibad, valmistoodetena või mitte, k.a „Kelem”, „Schumacks”, „Karamanie” jms käsitelgedel kootud vaibad	5702	180643	12%
Muud rauast või terasest valatud tooted	7325	456876	11%
Väikelaste rõivad ja rõivamanused, silmkoelised või heegeldatud	6111	363756	11%
Meeste ja poiste mantlid, poolmantlid, keebid, joped, anorakid (sh suusajakid), tuulejoped, tuulepluusid jms rõivad (v.a rubriigis 6103 nimetatud), silmkoelised või heegeldatud	6101	200177	11%
Voodipesu, laupesu, vannilina, käterätikud ning köögirätikud	6302	1018282	11%
Meeste ja poiste aluspüksid, püksikud, öösärgid, pidžaamad, supelmantlid, hommikumantlid jms rõivaesemed, silmkoelised või heegeldatud	6107	353438	9%

Allikas: Statistikaameti andmebaas, tabel VK200: Kaupade eksport ja Import kaubakoodi (KN 4-kohaline kood) ja riigi järgi, autorite arvutused

2.4.5 Pakistan

Pakistanist impordis Eestisse 2014. aastal 12,8 mln euro eest, mis moodustas kogu Eesti impordist 0,1%.

10 suurima Pakistanist impordi osakaaluga kaubagrupi seas kuulusid kuus jaotisesse XI (tekstiil...). Vaid ühes kaubagrupis oli Pakistani osatähtsus impordis umbes kümnendik, see oli grupp 52-puuvill. Kõikides teistes kaubagruppides oli Pakistani osakaal väiksem.

Tabel 19. Suurema Pakistani impordi osakaaluga kaubagrupid Eestis (2-kohalise koodi tasemel) 2014. aastal

kaubagrupi nimetus	Kood	Jaotis	Import Pakistanist	Pakistani osakaal kogu impordist
52 – puuvill	52	XI	2869245	11,8%
55 - keemilised staapelkiud	55	XI	2756832	4,6%
63 - muud tekstiilist valmistooted; komplektid; kantud rõivad ja kasutatud tekstiiltooted; kaltsud	63	XI	1713619	3,7%
42 - nahktooted; sadulsepatooted ja rakmed; reisitarbed, käekotid jms tooted; tooted loomasooltest (v.a jämesiidist)	42	VIII	1219970	3,2%
62 - rõivad ning rõivamanused, v.a silmkoelised või heegeldatud	62	XI	2075501	1,4%
61 - silmkoelised ja heegeldatud rõivad ning rõivamanused (trikootooted)	61	XI	1380115	1,1%
10 – teravili	10	II	77713	0,4%
54 - keemilised filamentkiud; keemiliste tekstiilmaterjalide ribad jms vormid	54	XI	91539	0,2%
64 - jalatsid, kedrid jms tooted; nende osad	64	XII	103229	0,1%
8 - söödavad puuviljad, marjad ja pähklid; tsitrusviljade ja melonite koor	8	II	77983	0,1%

Allikas: Statistikaameti andmebaas, tabel VK200: Kaupade eksport ja Import kaubakoodi (KN 4-kohaline kood) ja riigi järgi, autorite arvutused

4-kohalise koodiga kaupadest on kuue alamgrupi puhul tegu enam kui kümnendiku päritoluga Pakistanist. Neist viis kuuluvad jaotise XI (tekstiil...) alla. Üks kaubagrupp kuulub jaotise VIII (toornahk...) alla.

Tabel 20. Suurema Pakistani impordi osakaaluga kaubagrupid Eestis (4-kohalise koodi tasemel) 2014. aastal

Kaubagrupi nimetus	Kood	Import Pakistanist	Pakistani impordi osakaal
Riie sünteesstaapelkiududest segus peamiselt või üksnes puuvillaga, sünteesstaapelkiudude sisaldusega alla 85 % massist, pindtihedusega mitte üle 170 g/m ²	5513	2383302	30%
Puuvillane riie puuvillasisaldusega vähemalt 85 % massist, pindtihedusega kuni 200 g/m ²	5208	2372024	19%
Meeste ja poiste särgikud jm alussärgid, aluspüksid, püksikud, öösärgid, pidžaamad, supelmantlid, hommikumantlid jms tooted	6207	107288	16%
Riie puuvilla ja peamiselt või üksnes keemiliste kiudude segust, puuvillasisaldusega alla 85 % massist, pindtihedusega kuni 200 g/m ²	5210	208874	13%
Voodipesu, lauapesu, vannilina, käterätikud ning köögirätikud	6302	1079833	11%
Nahast või komposiitnahast rõivad ja rõivamanused	4203	1206810	11%

Allikas: Statistikaameti andmebaas, tabel VK200: Kaupade eksport ja Import kaubakoodi (KN 4-kohaline kood) ja riigi järgi, autorite arvutused

2.4.6 Tai

Taist pärines Eesti impordist 2014. aastal 45,6 mln euro eest kaupu. Kogu Eesti impordist oli see väga väike osa – 0,36%.

Suurema Tai impordi osakaaluga 10 kaubagruppi on toodud järgmises tabelis. Siia alla kuulub kolm kaupade gruppi jaotisest IV (valmistoidukaubad...), teised kaubagrupid on erinevatest jaotistest.

Tabel 21. Suurema Tai impordi osakaaluga kaubagrupid Eestis (4-kohalise koodi tasemel) 2014. aastal

Kaubagrupi nimetus	kood	Jaotis	Import	% kogu riigi kaubagrupi impordist
67 - töödeldud suled ja udusuled ning tooted nendest; tehislilled; tooted juustest	67	XII	29 997	2,1%
16 - tooted lihast, kalast, vähkidest, limustest või muudest veeseligrootutest	16	IV	726 399	1,6%
20 - tooted köögi- ja puuviljadest, marjadest, pähklitest või muudest taimeosadest	20	IV	868 104	1,6%
55 - keemilised staapelkiud	55	XI	708 121	1,2%
69 - keraamikatooted	69	XIII	479 654	1,1%
35 - valkained; modifitseeritud tärklis; liimid; ensüümid	35	VI	294 363	1,1%
21 - mitmesugused toiduvalmistised	21	IV	1 066 270	1,1%
85 - elektrimasinad ja -seadmed, nende osad; helisalvestus- ja taasesitusseadmed, telepildi ja -heli salvestus- ja taasesitusseadmed, nende osad ja tarvikud	85	XVI	22 700 000	0,9%
42 - nahktooted; sadulsepatooted ja rakmed; reisitarbed, käekotid jms tooted; tooted loomasooltest (v.a jämesiidist)	42	VIII	326 538	0,8%
3 - kalad ja vähid, limused ja muud veeseligrootud	3	I	1 056 599	0,8%

Allikas: Statistikaameti andmebaas, tabel VK200: Kaupade eksport ja Import kaubakoodi (KN 4-kohaline kood) ja riigi järgi, autorite arvutused

4-kohalise kaubagrupi tähisega alamkaupadest toodi kuni kümnendik Taist neljas kaubagrupis, millest kaks kuuluvad jaotisesse XVI (masinad...).

Tabel 22. Suurema Tai impordi osakaaluga kaubagrupid Eestis (4-kohalise koodi tasemel) 2014. aastal

Kaubagrupi nimetus	Kaubagrupi kood	Import Taist	Tai osakaal kogu impordist
Kuivatatud, soolatud või soolvees kala; kül- või kuumsuitsukala; inimtoiduks kõlblik kalajahu ja -	0305	965 201	13%

graanulid			
Keraamilised (v.a portselanist) lauanõud ja kööginõud, muud majapidamistarbed ja tualett- tarbed	6912	301 147	11%
Kliimaseadmed, mis koosnevad mootoriga varustatud ventilaatorist ning seadmetest õhutemperatuuri ja õhuniiskuse reguleerimiseks, k.a seadmed, mis ei võimalda niiskust eraldi reguleerida	8415	4 596 938	11%
Ringhäälingu vastuvõtuaparaadid, samasse korpusesse paigaldatud helisalvestus või - taasesitusseadmete või ajanäitajaga või ilma nendeta	8527	485 769	10%

Allikas: Statistikaameti andmebaas, tabel VK200: Kaupade eksport ja Import kaubakoodi (KN 4-kohaline kood) ja riigi järgi, autorite arvutused

Kokkuvõte

Analüüsis kaardistatakse Eesti seosed arengumaadega Statistikaameti andmete põhjal, mis näitavad Eesti impordi statistikat toote päritoluriigi järgi. Arengumaade definitsioonis kasutati Maailmapanga (*World Bank* - WB) koostatavat ja regulaarselt uuendatavat nimekirja. Analüüsis kasutati erineval tasemel kaupade grupeerimist (jaotis, kaubagrupp või 4-kohaline kood ehk alamgrupp). Tulemused esitleti nii olulisemate kaubagruppide kui ka riikide lõikes.

Eestisse toodi 2014. aastal 12,6 mlrd euro väärtuses erinevaid kaupu, millest **arenguriikide osakaal oli vaid 13%** (1,65 mlrd eurot). Suurimad imporditartiklid Eestisse on masinad ja mehaanilised seadmed (koguimport on 3,6 mlrd), millele järgnesid mineraalsed tooted (1,7 mlrd). Arengumaadest suurimad kaubagrupid on relvad ja laskemoon, nende osad ja tarvikud (52% arengumaadest); jalatsid, peakatted, vihma- ja päevavarjud, jalutuskepid, istmega jalutuskepid, piitsad, ratsapiitsad ja nende osad, töödeldud suled ja sulgedest tooted, tehislilled, tooted juustest (53% arengumaadest) ja tekstiil ja tekstiilitooted (42% arengumaadest).

Toote päritolumaa järgi imporditakse arengumaadest enim Eestisse **Hiinast**, kust tuli 58% arengumaade impordist (kokku 961 mln euro eest). Sama ilmneb vaadates riike ka kaubagruppide ja jaotiste lõikes: nii jaotise XII (jalatsid...), jaotise XI (tekstiil...), jaotise VIII (nahktooted...), jaotise XX (kus all mänguasjad...) ja ka jaotise XVI (masinad...) tuleb kõige suurem osa Hiinast (üle poole ehk 61,2% kõigi arenguriikide impordist). Teiste arenguriikidena avaldusid veel **Türgi**, kust imporditi Eestisse 91 mln euro eest kaupu, mis kogu Eesti impordist moodustas vaid 0,72%, **Bangladesh**, kust imporditi 17,96 mln euro eest, mis kogu Eesti impordist moodustas 0,14%, **India**, kust imporditi 42,7 mln euro eest kaupa, mis moodustab 0,34% kogu Eesti impordist, Pakistan, kust imporditi 12,8 mln euro eest, mis moodustab kogu Eesti impordist 0,1% ja **Tai**, kust imporditi 45,6 mln euro eest kaupu, mis kogu Eesti impordist oli väga väike osa – kõigest 0,36%.

Uuringu teine osa keskendub eespool mainitud arenguriikidega kaasnevatele probleemidele (ebainimlikud töötingimused, keskkonnamõjud ja lapstööjõud) ja esitab nende kohta tulemusi eelretsenseeritud teadusartiklite põhjal. Kirjanduse ülevaate saamiseks otsitakse artikleid järgnevatest andmebaasidest: EBSCO, Oxford University Press ja Science Direct.

Lisa 1. WB arengumaade nimekiri

1 Albania	44 Guatemala	87 Panama
2 Algeria	45 Guinea	88 Papua New Guinea
3 American Samoa	46 Guinea-Bissau	89 Paraguay
4 Angola	47 Guyana	90 Peru
5 Armenia	48 Haiti	91 Philippines
6 Azerbaijan	49 Honduras	92 Romania
7 Belarus	50 Indonesia	93 Rwanda
8 Belize	51 Iran, Islamic Rep.	94 Samoa
9 Benin	52 Iraq	95 Sao Tome and Principe
10 Bolivia	53 Jamaica	96 Senegal
11 Bosnia and Herzegovina	54 Jordan	97 Serbia
12 Botswana	55 Kazakhstan	98 Sierra Leone
13 Brazil	56 Kenya	99 Solomon Islands
14 Bulgaria	57 Kiribati	100 Somalia
15 Burkina Faso	58 Korea, Dem. Rep.	101 South Africa
16 Burundi	59 Kosovo	102 South Sudan
17 Cabo Verde	60 Kyrgyz Republic	103 St. Lucia
18 Cambodia	61 Lao PDR	104 St. Vincent and the Grenadines
19 Cameroon	62 Lebanon	105 Sudan
20 Central African Republic	63 Lesotho	106 Suriname
21 Chad	64 Liberia	107 Swaziland
22 China	65 Libya	108 Syrian Arab Republic
23 Colombia	66 Macedonia, FYR	109 Zambia
24 Comoros	67 Madagascar	110 Zimbabwe
25 Congo, Dem. Rep.	68 Malawi	111 Tajikistan
26 Congo, Rep.	69 Malaysia	112 Tanzania
27 Costa Rica	70 Mali	113 Thailand
28 Cote d'Ivoire	71 Marshall Islands	114 Timor-Leste
29 Cuba	72 Mauritania	115 Togo
30 Djibouti	73 Mauritius	116 Tonga
31 Dominica	74 Mexico	117 Tunisia
32 Dominican Republic	75 Micronesia, Fed. Sts.	118 Turkey
33 Ecuador	76 Moldova	119 Turkmenistan
34 Egypt, Arab Rep.	77 Mongolia	120 Tuvalu
35 El Salvador	78 Montenegro	121 Uganda
36 Eritrea	79 Morocco	122 Ukraine
37 Ethiopia	80 Mozambique	123 Uzbekistan
38 Fiji	81 Myanmar	124 Vanuatu
39 Gabon	82 Namibia	125 West Bank and Gaza
40 Gambia, The	83 Nicaragua	126 Vietnam
41 Georgia	84 Niger	127 Yemen, Rep.
42 Ghana	85 Nigeria	
43 Grenada	86 Palau	

Lisa 2. Kaupade nomenklatuuri jaotised ja 2-kohalised kaubagrupid

Rooma numbritega on toodud jaotised ja 2-kohalised numbrid näitavad jaotise alla kuuluvaid kaubagruppe.

I ELUSLOOMAD; LOOMSED TOOTED

- ..01 Elusloomad
- ..02 Liha ja toidukõlblikud subproduktid
- ..03 Kalad ja vähilaadsed, molluskid ja muud veeselgrootud
- ..04 Piim ja piimatooted; linnunad; naturaalne mesi; ...
- ..05 Muud loomsed tooted

II TAIMSED TOOTED

- ..06 Eluspuud ja muud taimed; taimesibulad, -juured jms; ...
- ..07 Köögivilja ning toiduks kasutatavad juured ja mugulad
- ..08 Toiduks kasutatavad puuviljad, marjad ja pähklid; ...
- ..09 Kohv, tee, mate ja maitseained
- ..10 Teravili
- ..11 Jahu, tangud ja kruubid; linnased; tärklis; inuliin; nisugluteen
- ..12 Õliseemned ja -viljad; muud seemned ja viljad; ...
- ..13 Õlak, kummivaigud, vaigud ja muud taimemahlad ja -ekstraktid
- ..14 Taimne punumismaterjal; mujal nimetamata taimsed tooted

III LOOMSED JA TAIMSED RASVAD NING ÕLID, NENDE LÕHUSTAMISSAADUSED; ...

- ..15 Loomsed ja taimsed rasvad ning õlid, nende lõhustamissaadused; ...

IV VALMISTOIDUKAUBAD; KARASTUSJOOGID; ALKOHOLISED JOOGID JA ÄÄDIKAS; TUBAKAS ...

- ..16 Lihast, kalast, vähilaadsetest, molluskitest ja muudest veeselgrootutest tooted
- ..17 Suhkur ja suhkrust kondiitritooted
- ..18 Kakao ja kakaotooted
- ..19 Linnastest, jahust, tärklisest ja piimast valmistatud tooted; ...
- ..20 Köögi- ja puuviljadest, pähklitest ning teistest taimeosadest tooted
- ..21 Mitmesugused toidukaubad
- ..22 Joogid (veed), alkohol ja äädikas
- ..23 Toiduainete tootmise jäägid ja jäätmed; tööstuslikult toodetud loomasöödad
- ..24 Tubakas ja tööstuslikud tubakaasendajad

V MINERAALSED TOOTED

- ..25 Sool; väävel; mullad ja kivimid, lubi ja tsement
- ..26 Maagid, räbu ja tuhk
- ..27 Mineraalne kütus, mineraalõlid ja nende destilleerimissaadused; ...

VI KEEMIA TÖÖSTUSE JA SELLEGA SEOTUD TÖÖSTUSHARUDE TOOTED

- ..28 Anorgaanilised kemikaalid; väärismetallide, haruldaste muldmetallide, ...
- ..29 Orgaanilised kemikaalid
- ..30 Farmaatsiatooted
- ..31 Väetised
- ..32 Park- ja värvainete ekstraktid; tanniinid ja nende derivaadid; värvained, ...
- ..33 Eeterlikud õlid ja resinoidid; parfümeeria- ja kosmeetikatooted ning hügieenivahendid
- ..34 Seep, orgaanilised pindaktiivsed ained, pesuvahendid, määrdeained, tehisevahad, ...
- ..35 Valkained; modifitseeritud tärklis; liimid; fermentid

..36 Lõhkeained; pürotehnilised tooted; tuletikud; pürofoorsed sulamid; ...

..37 Foto- ja kinokaubad

..38 Mitmesugused keemiatooted

VII PLASTID JA PLASTTOOTED; KUMMI JA KUMMITOOTED

..39 Plastid ja plasttooted

..40 Kummi ja kummitooted

VIII TOORNAHAD, NAHK, KARUSNAHK JA TOOTED NENDEST; SADULSEPATOOTED JA RAKMED;...

..41 Toornahad (v.a karusnahad) ja nahk

..42 Nahktooted; sadulsepatooted ja rakmed; käekotid, reisitarbed jms tooted; ...

..43 Karusnahk ja tehiskarusnahk; tooted nendest

IX PUIT JA PUITTOOTED; PUIDUSÜSI; KORK JA KORGIST TOOTED; ÕLGEDEST JA MUUST PUNUMISMATERJALIST ...

..44 Puit ja puittooted; puidusüsi

..45 Kork jatooted sellest

..46 Õlgedest, espartost ja muust punumismaterjalist tooted; korv- ja vitspunutised

X PUIDUST VÕI MUUST TAIMSEST KIUDMATERJALIST PABERIMASS; PABERI- VÕI PAPIJÄÄTMED; PABER ...

..47 Puidust või muust taimsest kiudmaterjalist paberimass; paberi- ja papijäätmed

..48 Paber ja papp; paberimassist, paberist või papist tooted

..49 Raamatud, ajalehed, pildid jm trükitooted; käsikirjad, masinakirjatekstitid ...

XI TEKSTIIL JA TEKSTIILTOOTED

..50 Siid

..51 Lamba- jt loomade vill, jäme loomakarv; hobusejõhvist lõng ja riie

..52 Puuvill ja puuvilltooted

..53 Muud taimsed tekstiilkiud; paberlõng ja riie

..54 Sünteetilised ja tehiskiud

..55 Keemilised filamentkiud

..56 Vatt, vilt ja lausriie; erilõngad; nõörid ja köied ning tooted nendest

..57 Vaibad ja muud tekstiilpõrandakatted

..58 Kootud erikangad; läbiõmmeldud karuse abil karvastatud kangad; ...

..59 Impregneeritud, pealistatud, kaetud või lamineeritud; tekstiiltooted tööstuslikuks otstarbeks

..60 Silmkoe- ja heegeldatud kangad (trikookangad)

..61 Silmkoelised ja heegeldatud rõivad ning rõivamanused (trikootooted)

..62 Rõivad ning rõivamanused, v.a silmkoelised ja heegeldatud

..63 Muud tekstiilist valmistooted; komplektid; kantud rõivad ja ...

XII JALATSID, PEAKATTED, VIHMA- JA PÄEVAVARJUD, JALUTUSKEPID, PIITSAD, ...

..64 Jalatsid jms tooted; nende toodete osad

..65 Peakatted ja nende osad

..66 Vihmavarjud, päevavarjud, jalutuskepid, piitsad, ratsapiitsad, nende osad

..67 Töödeldud suled ja udusuled ning tooted nendest; tehislilled; juustest tooted

XIII KIVIST, KIPSIST, TSEMENDIST, ASBESTIST, VILGUKIVIST JMS MATERJALIST TOOTED; ...

..68 Kivist, kipsist, tsemendist, asbestist, vilgukivist jms materjalist tooted

..69 Keraamikatooted

..70 Klaas ja klaastooted

XIV LOODUSLIKUD JA KULTIVEERITUD PÄRLID, VÄÄRIS- JA POOLVÄÄRISKIVID, VÄÄRISMETALLID, ...

..71 Looduslikud ja kultiveeritud pärlid, vääris- ja poolvääriskivid, väärismetallid, ...

XV METALLID JA METALLTOOTED

..72 Mustmetallid
 ..73 Mustmetalltooted
 ..74 Vask ja vasktooted
 ..75 Nikkel ja nikkeltooted
 ..76 Alumiinium ja alumiiniumtooted
 ..78 Plii ja pliitooted
 ..79 Tsink ja tsinktooted
 ..80 Tina ja tinatooted
 ..81 Muud värvilised metallid; metallkeraamika; tooted nendest
 ..82 Mitteväärismetallist tööriistad, terariistad, lusikad ja kahvlid; nende osad
 ..83 Mitmesugused mitteväärismetallist tooted
 XVI MASINAD JA MEHAANILISED SEADMED; ELEKTRISEADMED; NENDE OSAD; HELISALVESTUS- JA ...
 ..84 Tuumareaktorid, katlad, masinad ja mehaanilised seadmed; nende osad
 ..85 Elektrimasinad ja -seadmed, nende osad; helisalvestus- ja -taasesitusseadmed, ...
 XVII SÕIDUKID, LENNUKID, LAEVAD JA MUUDTRANSPORDIVAHENDID
 ..86 Raudtee- või trammivedurid, -veerem ja nende osad; raudteede või trammiteede seadmed, ...
 ..87 Maismaatranspordivahendid, v.a raudteeveerem ja trammid; nende osad ...
 ..88 Lennuaparaadid, kosmoselaevad, nende osad
 ..89 Laevad, paadid ja ujukonstruktsioonid
 XVIII OPTILISED, FOTO-, KINEMATOGRAAFIA-, MÕÕTE-, KONTROLL-, TÄPPIS-, MEDITSIINI- JA ...
 ..90 Optilised, foto-, kinematograafia-, mõõte-, kontroll-, täppis-, meditsiini- või ...
 ..91 Kellad ja nende osad
 ..92 Muusikariistad; nende osad ja nendega koos kasutatavad abivahendid
 XIX RELVAD JA LASKEMOON; NENDE OSAD JA LISASEADMED
 ..93 Relvad ja laskemoon; nende osad ja lisandid
 XX MUUD TÖÖSTUSTOOTED
 ..94 Mööbel; madratsid, madratsialused, padjad ja muud täistopitud mööblilisandid; ...
 ..95 Mängud, mänguasjad, spordivahendid ja -inventar; nende osad
 ..96 Mitmesugused tööstustooted
 XXI KUNSTITEOSED, KOLLEKTSIOONIOBJEKTID JA ANTIIKESEMED
 ..97 Kunstiteosed, kolleksiooniobjektid ja antiikesemed
 XXII MUUD TOOTED
 ..98 Täielik tööstuslik sisseseade
 ..99 Laevade varustamine

Lisa 3. Import jaotiste lõikes

Tabel 23. Impordi statistika jaotiste lõikes (sorteeritud impordi osatähtsuse järgi arengumaadest)

Jaotise nimi	Impordi summa arengumaadest	Impordi summa kokku	Arengumaade osakaal jaotise impordist	Jaotise osakaal kogu Eesti impordis	Jaotise osakaal arengumaade impordis
XII jaotis - jalatsid, peakatted, vihma- ja päevavarjud, jalutuskepid, istmega jalutuskepid; piitsad, ratsapiitsad ja nende osad; töödeldud suled ja sulgedest tooted; tehislilled; tooted juustest	58 149 306	110 293 284	53%	0,9%	3,5%
XIX jaotis - relvad ja laskemoon; nende osad ja tarvikud	7 678 324	14 888 242	52%	0,1%	0,5%
XI jaotis - tekstiil ja tekstiiltooted	236 703 901	557 321 535	42%	4,4%	14,4%
VIII jaotis - toornahad, nahk, karusnahk ja tooted nendest; sadulsepatooted ja rakmed; reisirabed, käekotid jms tooted; tooted loomasooltest (v.a jämesiidist)	25 918 503	93 769 933	28%	0,7%	1,6%
III jaotis - loomsed ja taimsed rasvad ja õlid ning nende lõhustamissaadused; töödeldud toidurasvad; loomsed ja taimsed vahad	8 404 029	30 859 024	27%	0,2%	0,5%
XX jaotis - mitmesugused tööstustooted	74 183 366	273 202 027	27%	2,2%	4,5%
XVI jaotis - masinad ja mehaanilised seadmed; elektriseadmed; nende osad; helisalvestus- ja taasesitusseadmed, telepildi ja heli salvestus- ja taasesitusseadmed, nende osad ja tarvikud	703 915 336	3 594 359 985	20%	28,5%	42,8%
II jaotis - taimsed tooted	49 373 291	259 835 220	19%	2,1%	3,0%
XXI jaotis - kunstiteosed, kollektiooniobjektid ja antiikesemed	156 829	1 376 978	11%	0,0%	0,0%
XV jaotis - mitteväärismetallid ja nendest valmistatud tooted	108 025 930	963 486 774	11%	7,6%	6,6%
XIII jaotis - kivist, kipsist, tsemendist, asbestist, vilgust jms materjalist tooted; keraamikatooted; klaas ja klaastooted	18 820 190	183 127 921	10%	1,5%	1,1%
XVIII jaotis - optika-, foto-, kino-,	24 236 874	262 516 897	9%	2,1%	1,5%

mõõte-, kontroll-, täppis-, meditsiini- ja kirurgiainstrumendid ning -aparatuur; kellad; muusikariistad; nende osad ja tarvikud					
VII jaotis - plastid ja plasttooted; kautšuk ja kummitooted	54 038 601	642 664 374	8%	5,1%	3,3%
IV jaotis - valmistoidukaubad; joogid, alkohol ja äädikas; tubakas ja tööstuslikud tubakaasendajad	56 710 567	783 313 504	7%	6,2%	3,4%
XIV jaotis - looduslikud ja kultiveeritud pärlid, vääris- ja poolvääriskivid, väärismetallid, väärismetalliga plakeeritud metallid, nendest valmistatud tooted; juveeltoodete imitatsioonid; mündid	9 053 298	140 856 255	6%	1,1%	0,6%
X jaotis - kiumass puidust vm kiulisest tselluloosmaterjalist; ringlusse võetud paberi- või papijätmed ja -jäägid; paber ja papp ning tooted nendest	15 299 345	238 600 419	6%	1,9%	0,9%
IX jaotis - puit ja puittooted; puusüsi; kork ja korgist tooted; õlgedest, espartost ja muudest punumismaterjalidest tooted; korv- ja vitspunutised	21 773 706	360 275 338	6%	2,9%	1,3%
XVII jaotis - sõidukid, õhusõidukid, veesõidukid ja muud transpordivahendid	60 548 346	1 053 346 964	6%	8,4%	3,7%
VI jaotis - keemiatööstuse ja sellega seotud tööstusharude tooted	48 414 303	1 013 937 886	5%	8,0%	2,9%
V jaotis - mineraalsed tooted	57 008 498	1 744 971 886	3%	13,8%	3,5%
I jaotis - elusloomad; loomsed tooted	6 745 577	281 372 925	2%	2,2%	0,4%

Allikas: Statistikaameti andmebaas, tabel VK200: Kaupade eksport ja Import kaubakoodi (KN 4-kohaline kood) ja riigi järgi, autorite arvutused

Lisa 4. Import kaubagruppide lõikes (KN 2-kohaline kood)

Tabel 24. Kaubagruppide (KN 2-kohaline kood) import Eestisse 2014. a (eurodes)

Kaubagrupi nimi	Jaotis	Import kokku	Import arengu- maadest	Arengumaa de osakaal kaubagrupi importist	Kaubagrupi i osakaal kogu Eesti importis
46 - õlgedest, espartost ja muudest punumismaterjalidest tooted; korv- ja vitspunutised	IX	1006338	767335	76%	0.0%
66 - vihma- ja päevavarjud, jalutuskepid, istmega jalutuskepid, piitsad, ratsapiitsad ja nende osad	XII	634420	470491	74%	0.0%
53 - muud taimsed tekstiilkiud; paberlõng ja paberlõngast riie	XI	4021046	2814902	70%	0.0%
67 - töödeldud suled ja udusuled ning tooted nendest; tehislilled; tooted juustest	XII	1446308	979741	68%	0.0%
42 - nahktooted; sadulsepatooted ja rakmed; reisarbed, käekotid jms tooted; tooted loomasooltest (v.a jämesiidist)	VIII	38609376	23168956	60%	0.3%
61 - silmkoelised ja heegeldatud rõivad ning rõivamanused (trikootooted)	XI	122387177	70439702	58%	1.0%
62 - rõivad ning rõivamanused, v.a silmkoelised või heegeldatud	XI	143220903	80938270	57%	1.1%
55 - keemilised staapelkiud	XI	60483449	32506160	54%	0.5%
65 - peakatted ja nende osad	XII	8003486	4289675	54%	0.1%
64 - jalatsid, kedrid jms tooted; nende osad	XII	100209070	52409399	52%	0.8%
63 - muud tekstiilist valmistooted; komplektid; kantud rõivad ja kasutatud tekstiiltooted; kaltsud	XI	46013265	23899325	52%	0.4%
93 - relvad ja laskemoon; nende osad ja tarvikud	XVIII	14888242	7678324	52%	0.1%
95 - mänguasjad, mängud ja spordiinventar; nende osad ja tarvikud	XX	66863292	33112200	50%	0.5%
26 - maagid, räbu ja tuhk	V	502502	216855	43.2%	0.0%
14 - taimne punumismaterjal; mujal nimetamata taimsed tooted	II	59245	21900	37.0%	0.0%
52 - puuvill	XI	24284768	7723665	31.8%	0.2%
8 - söödavad puuviljad, marjad ja pähklid; tsitrusviljade ja melonite koor	II	87210981	27176245	31.2%	0.7%
15 - loomsed ja taimsed rasvad ja õlid ning nende lõhustamissaadused; töödeldud toidurasvad; loomsed ja taimsed vahad	III	30859024	8404029	27.2%	0.2%
36 - lõhkeained; pürotehnilised tooted; tuletikud; pürofoorsed sulamid; teatavad kergsüttivad valmistised	VI	6694831	1750675	26.1%	0.1%
58 - eririie; taftingriie; pits; seinavaibad; posamendid; tikandid	XI	19870391	5115038	25.7%	0.2%
5 - mujal nimetamata loomsed tooted	I	2761847	679566	24.6%	0.0%
92 - muusikariistad; nende osad ja tarvikud	XVII	4072870	966142	23.7%	0.0%
85 - elektrimasinad ja -seadmed, nende osad; helisalvestus- ja taasesitusseadmed, telepildi ja -heli salvestus- ja taasesitusseadmed, nende osad ja tarvikud	XVI	2467042193	527378633	21.4%	19.6%
94 - mööbel; madratsid, madratsialused, padjad ja muud täistopitud mööblilisandid; mujal nimetamata lambid ja valgustid;	XX	167267585	34888092	20.9%	1.3%

sisevalgustusega sildid, valgustablood jms; kokkupandavad ehitised					
9 - kohv, tee, mate ja võrtsid	II	49731090	10353444	20.8%	0.4%
18 - kakao ja kakaotooted	IV	51707862	9119757	17.6%	0.4%
69 - keraamikatooted	XIII	42077997	7310979	17.4%	0.3%
57 - vaibad ja muud tekstiilpõrandakatted	XI	6272618	1010357	16.1%	0.0%
75 - nikkel ja nikkeltooted	XV	2085685	330489	15.8%	0.0%
96 - mitmesugused tööstustooted	XX	39071150	6183074	15.8%	0.3%
84 - tuumareaktorid, katlad, masinad ja mehaanilised seadmed; nende osad	XVI	1127317792	176536703	15.7%	8.9%
99 - muu	XXII	588863	85868	14.6%	0.0%
54 - keemilised filamentkiud; keemiliste tekstiilmaterjalide ribad jms vormid	XI	37313568	5402717	14.5%	0.3%
50 - siid	XI	494163	70630	14.3%	0.0%
91 - kellad ja nende osad	XVII	16836486	2305524	13.7%	0.1%
82 - mitteväärismetallist tööriistad, terariistad, lusikad ja kahvlid; nende mitteväärismetallist osad	XV	52840282	7166693	13.6%	0.4%
12 - õliseemned ja õliviljad; mitmesugused terad, seemned ja viljad; tööstuses kasutatavad taimed ja ravimtaimed; õled ja sööt	II	19019187	2576991	13.5%	0.2%
40 - kautšuk ja kummitooted	VII	137251488	18543142	13.5%	1.1%
74 - vask ja vasktooted	XV	46922502	6301208	13.4%	0.4%
24 - tubakas ja tööstuslikud tubakaasendajad	IV	31611942	4078034	12.9%	0.3%
83 - mitmesugused mitteväärismetallist tooted	XV	70761328	8755972	12.4%	0.6%
49 - raamatud, ajalehed, pildid jm trükitooted; käsikirjad, masinakirjatekstitid ning plaanid ja joonised	X	18034323	2226998	12.3%	0.1%
29 - orgaanilised kemikaalid	VI	154360624	18851090	12.2%	1.2%
7 - köögivilid ning söödavad juured ja mugulad	II	46685621	5633788	12.1%	0.4%
56 - vatt, vilt ja lausriie; erilõngad; nõörid, paelad, köied ja trossid ning tooted nendest	XI	19268098	2317764	12.0%	0.2%
73 - raud- ja terastooted	XV	300853239	35421850	11.8%	2.4%
23 - toiduainetetööstuse jäägid ja jäätmed; tööstuslikult toodetud loomasöödad	IV	75707660	8865340	11.7%	0.6%
72 - raud ja teras	XV	361241117	41390088	11.5%	2.9%
97 - kunstiteosed, kollektiooniobjektid ja antiikesemed	XXI	1376978	156829	11.4%	0.0%
59 - impregneeritud, pealistatud, kaetud või lamineeritud tekstiilriie; tekstiiltooted tööstuslikuks otstarbeks	XI	24825831	2550472	10.3%	0.2%
13 - šellak; kummivaigud, vaigud ja muud taimemahlad ja -ekstraktid	II	1324921	129652	9.8%	0.0%
10 - teravili	II	19673966	1920620	9.8%	0.2%
6 - eluspuud ja muud taimed; taimesibulad, -juured jms; lõikelilled ja dekoratiivne taimmaterjal	II	15359980	1475000	9.6%	0.1%
28 - anorgaanilised kemikaalid; väärismetallide, haruldaste muldmetallide, radioaktiivsete elementide ja isotoopide orgaanilised ja anorgaanilised ühendid	VI	47664638	4528478	9.5%	0.4%
20 - tooted köögi- ja puuviljadest, marjadest, pähklitest või muudest taimeosadest	IV	54602080	4883246	8.9%	0.4%
70 - klaas ja klaastooted	XIII	75326456	6573462	8.7%	0.6%

90 - optika-, foto-, kino-, mõõte-, kontroll-, täppis-, meditsiini- ja kirurgiainstrumendid ning -aparatuur; nende osad ja tarvikud	XVII	241607541	20965208	8.7%	1.9%
60 - silmkoelised ja heegeldatud kangad (trikookangad)	XI	19369792	1636423	8.4%	0.2%
41 - toornahad (v.a karusnahad) ja nahk	VIII	19644144	1494955	7.6%	0.2%
68 - kivist, kipsist, tsemendist, asbestist, vilgust jms materjalist tooted	XIII	65723468	4935749	7.5%	0.5%
76 - alumiinium ja alumiiniumtooted	XV	112244059	8138434	7.3%	0.9%
39 - plastid ja plasttooted	VII	505412886	35495459	7.0%	4.0%
21 - mitmesugused toiduvalmistised	IV	99166036	6890948	6.9%	0.8%
71 - looduslikud ja kultiveeritud pärlid, vääris- ja poolvääriskivid, väärismetallid, väärismetalliga plakeeritud metallid, nendest valmistatud tooted; juveltoodete imitatsioonid; mündid	XIV	140856255	9053298	6.4%	1.1%
16 - tooted lihast, kalast, vähkidest, limustest või muudest veeselgrootest	IV	44807916	2845858	6.4%	0.4%
48 - paber ja papp; paberimassist, paberist või papist tooted	X	206944074	13072214	6.3%	1.6%
87 - sõidukid, v.a raudtee- ja trammiteeveerem, ning nende osad ja tarvikud	XVII	982666147	58576337	6.0%	7.8%
44 - puit ja puittooted; puusüsi	IX	358182929	20982809	5.9%	2.8%
22 - joogid, alkohol ja äädikas	IV	309451738	16967582	5.5%	2.5%
34 - seep, orgaanilised pindaktiivsed ained, pesemisvahendid, määrdeained, tehisevahad ja vahavalmistised, poleerimis- ja puhastusvahendid, küünlad jms tooted, voolimispastad, stomatoloogiline vaha ja hambaravis kasutatavad kipsisegud	VI	60379208	3220633	5.3%	0.5%
80 - tina ja tinatooted	XV	1082884	48509	4.5%	0.0%
3 - kalad ja vähid, limused ja muud veeselgrootud	I	125034488	5403940	4.3%	1.0%
35 - valkained; modifitseeritud tärklis; liimid; ensüümid	VI	27109907	1158521	4.3%	0.2%
88 - õhusõidukid, kosmoseaparaadid ja nende osad	XVII	10950677	446491	4.1%	0.1%
38 - mitmesugused keemiatooted	VI	99355652	3893053	3.9%	0.8%
33 - eeterlikud õlid ja resinoidid; parfümeeria- ja kosmeetikatooted ning hügieenivahendid	VI	107137179	3988130	3.7%	0.8%
43 - karusnahk ja tehiskarusnahk; nendest valmistatud tooted	VIII	35516413	1254592	3.5%	0.3%
25 - sool; väävel; mullad ja kivimid; krohvismaterjalid, lubi ja tsement	V	39994030	1381069	3.5%	0.3%
81 - muud mitteväärismetallid; metallkeraamika; tooted nendest	XV	10893700	375734	3.4%	0.1%
27 - mineraalkütused, mineraalõlid ja nende destilleerimissaadused; bituumenained; mineraalvahad	V	1704475354	55410574	3.3%	13.5%
89 - laevad, paadid ja ujukonstruktsioonid	XVII	19299132	626548	3.2%	0.2%
19 - tooted teraviljast, jahust, tärklisest või piimast; valikpargaritooted	IV	71565579	2163083	3.0%	0.6%
79 - tsink ja tsinktooted	XV	3552546	93307	2.6%	0.0%
32 - park- ja värvaineekstraktid; tanniinid ja nende derivaadid; värvained ja pigmendid; värvid ja lakid; kitt ja muud mastiksid; tint	VI	106228400	2457853	2.3%	0.8%

30 - farmaatsiatooted	VI	318793354	7179797	2.3%	2.5%
86 - raudtee- või trammivedurid, -veerem ning nende osad; raudtee- või trammiteseadmed ja -tarvikud ning nende osad; mitmesugused mehaanilised (sh elektromehaanilised) liikluskorradlusseadmed	XVII	40431008	898970	2.2%	0.3%
45 - kork ja korgist tooted	IX	1086071	23562	2.2%	0.0%
17 - suhkur ja suhkrukondiitritooted	IV	44692691	896719	2.0%	0.4%
31 - väetised	VI	81837309	1324574	1.6%	0.6%
37 - foto- ja kinokaubad	VI	4376784	61499	1.4%	0.0%
51 - lambavill ja muude loomade vill ning loomakarvad; hobusejõhvist lõng ja riie	XI	29496466	278476	0.9%	0.2%
2 - liha ja söödav rups	I	83496788	654395	0.8%	0.7%
11 - jahvatustööstuse tooted; linnased; tärklis; inuliin; nisugluteen	II	20770229	85651	0.4%	0.2%
78 - plii ja pliitooted	XV	1009432	3646	0.4%	0.0%
4 - piim ja piimatooted; linnunad; naturaalne mesi; mujal nimetamata loomse päritoluga toiduained	I	68529322	7595	0.0%	0.5%
1 - elusloomad	I	1550480	81	0.0%	0.0%
47 - kiumass puidust vm kiulisest tselluloosmaterjalist; ringlusse võetud paberi- või papijäätmed ja -jäägid	X	13622022	133	0.0%	0.1%
98 - täielik tööstuslik sisseseade	XXII	0	0		

Allikas: Statistikaameti andmebaas, tabel VK200: Kaupade eksport ja Import kaubakoodi (KN 4-kohaline kood) ja riigi järgi, autorite arvutused